EL POBLE CATALÀ

5 Cts. | PREUS DE SUSCRIPCIÓ SENSE PARTICIPACIÓ A LA NOSTRA BIBLIOTECA — CATALUNYA Y NACIONS IBÉRIQUES: 4 pessetes trimestre — PAISOS D'UNIÓ POSTAL: 9 pessetes trimestre

ANY VII • Barcelona, dijous, 20 de janer de 1910 • NUM. 1.786

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ: RAMBLA DE LES FLORS, 14, PRAL. — TELEFON 723

PREUS DE SUSCRIPCIÓ AB UN VOLÚM TRIMESTRAL DE LA NOSTRA BIBLIOTECA — CATALUNYA Y NACIONS IBÉRIQUES 5'00 pessetes trimestre — BARCELONA: 1'50 pessetes al mes | Cts. 5

"Centro Barcelonés de Seguros,,

QUINTES

AUTORISAT PER LA LLEI DE 30 DE JUNY DE 1887 Y INSCRIT EN EL MINISTERI DE FOMENT PER REIAL ORDRE DE 5 DE JANER DE 1910.

Direcció general: Carme, n.° 42, primer, Barcelona

Aconsellem la suscripció an aquest Centre per 750 pessetes, quedant garantisada la responsabilitat dels excedents de cupu per la mutualitat y ab el dipòsit que té constituit en el Banc d'Espanya, segons lo ordenat per la Llei de Segurs de 14 de maig de 1908.

Autorisat aquest anunci per la Comissaría de Segurs ab fetxa 11 de janer de 1910.

INSTALACIONS COMPLETES PERA AIXECAR AIGUA

MOTORS

A GAS, BENZINA, GAS POBRE, etc. Preus económics y resultats garantits. Nombroses referencies

DAVID FERRER Y C.A (Societat en comandita)

Corts, 586 -- BARCELONA

MALALTIES SEXUALS de l'home y de la dòna. Dr. FARRÉ y PIJUAN, de l'Hospital de la Santa Creu. Balmes, 13, primer. Consulta de 3 a 5.

L'ALSA DEL CACIQUISME

El caciquisme torna a estar en alsa. Quan després de la ruptura de Solidaritat, per excés de governamentalisme, els cacics han pogut preparar y consumar ab èxit, esgrimint els ressorts rurals, una combinació electoral anticatalana, pera retornar a la vida pública, se li ha acudit al president de la Diputació provincial de Barcelona pagar la «lealtat» dels vells polítics fent un elogi den Sostres en plena sessió y defensant al caciquisme. La oportunitat no pot esser més ben buscada.

De 1902 a 1907 el caciquisme era el enemic més terrible y odiat del catalanisme; contra'ls cacics totes les armes — les d'injuria y calumnia inclusiu — semblaven lícites, perquè se'ls hi aplicava, rigorosament, la clàssica fórmula: «adversus hostem eterna autoritas esto». En les campanyes electorals se contaven totes les lluns malifetes, se descobria ab nuesa la seva perversitat, se callaven els seus actes lloables, considerats com una excepció, filla, qui sab!, de tals o quals amagades intencions o circumstancies; se deia al poble que no'ls temés, perquè una majoria forta y compacta anularia en les Diputacions la seva perniciosa influencia. Y pera complirho, al fer el repartiment dels llocs que ofereix l'organisació provincial, se'ls va excloure, en 1907, de tota participació en el govern de la provincia.

Però ara ja es una altra cosa. No n'hi havia prou ab portar a un conegut cacic a la vispresidencia de la Diputació; no era prou coaligarse ab els centralistes en la lluita electoral pera treure algun diputat provincial fugitiu de la metròpoli catalana; no era bastant callar «pro domo sua» les martingales comeses pera prostituir novament el sufragi en els nuclis rurals. Això era tan sols una interessada «tolerancia» ab els cacics «lleals». Faltava un «reconeixement» explícit. Y aquest, desgraciadament, ha vingut, sortit dels llavis autorisats del president de la Diputació provincial de Barcelona.

Aquell que de la vida política de don Joaquim Sostres Rey no'n conegués més que la seva intervenció en les lluites electorals de Sant Feliu del Llobregat, adornades ab tot l'enfilall d'incidents, còmics y tràgics, que eren la «gala» del «ancien régime»; el qui no vegés en aquest home servicial, movedís y veleidós — personalment simpàtic — més que un mandatari dels partits centralistes, atuidors del nostre lliure expandiment, haurà, ben segur, fet una pausa de reflexió davant de les paraules pronunciades, ab desusada veemencia, pel senyor Prat de la Riba en la última sessió del Còs provincial. Que si en els temps en que tractava barroerament an els cacics, el poble el seguia, pot creure'l senyor Prat de la Riba que té'l dret d'esser igualment cregut avui al dir tot lo contrari, pera tranquilisar la seva recta conciencia y reparar un mal indegudament comès.

Quan el president de la Diputació tira pietosament un vel damunt del llot sobre del qual ell y els seus pujaren la «Lliga»; quan serenament fa l'elogi del cacic en sa presencia, obligantlo a acotar el cap pera dissimular lo rojor que puja pudorosament a les galtes; quan ab cites d'erudició aconsola als rebecs y malcontents, parlantnos del caciquisme dels pai-sos més civilisats (Fransa y Estats Units), es que vol que'ns descobrim tots davant de l'oligarquia centralista y dels seus delegats y que'ns acostumem a admirar a l'una y als altres, com un fruit esplendorós de la modernitat.

Y es natural així que'ls vells cacics, víctimes ahir de l'injusticia regionalista, bò y perdonant als seus desviats detractors, envín avui an en Maura y an en Moret la oració pública de desagravi pronunciada desde'l cap de la nostra Diputació, abans gloriosa, pera que sàpiguen els quefes llurs la forsa y el prestigi que els seus homes tenen encara a Barcelona y a Catalunya, mai tan propicia com ara a reintegrarse dintre'ls partits nacionals, monàrquics y centralistes.

⁂

Els nacionalistes republicans, intimament adolorits per aquest regressiu cambi, no estem disposats a seguir en el camí emprés an els que l'han iniciat tan entusiàsticament. Comprenem y admetem totes les alianses circumstancials ab els homes que pertanyin a grupus autonomistes, qualsevulga que siguin les idees que'ls separin en lo social y en lo religiós; de cap manera acceptem la coalició ab els que representen entre nosaltres la política centralista dels partits madrilenys, doncs sabem prou que, com va dir l'Antoni Suñol a la Diputació, no's pot servir bé a dos amos.

Y per la meva part, demano als bons amics que si algun dia perdo l'enteniment, o Déu me cega, encaminant els meus passos vers als cacics y al caciquisme, tinguin pietat de mí. Callin la meva falta y oblidintse fins del meu nom. No parlin, sobre tot, del meu «triomf», perquè contra Catalunya no vull sisquera la trista apariencia d'un amarg èxit personal.

S. GUBERN

De Madrid estant

El detall

Parlemne, abans de que la gent acabi d'oblidarsen; parlem de l'odisea de don Procopi, ara que sembla que'ls esperits ja s'han calmat.

Don Procopi es una figura interessant de la política madrilenya. Figura complexa, quelcom borrosa, però bon tròs digna de estudi.

Ni es ben bé'l «don Procopio» de que parlava la «Fornarina» en el seu «couplet», ni es el Pignatelli d'Aragó que surt al «Ernani». Nascut en un sigle de mitjanies, don Procopio Pignatelli de Aragón ve a esser un bell terme mitg.

El bon senyor don Procopi es un impulsiu, un candidat a la tragedia. Llarg, prim, de bigotis recargolats y mirada atravessada, diuen que es un mestre d'armes dels més temibles y un tirador de pistola que podria guanyarse la vida fent blancs difícils a l'escenari d'un teatre de «varietées».

Per això he esperat a saber ben fixament que estava tancat al castell d'Alacant, abans d'escriure aquestes ratlles. Ara puc estar tranquil: sé que quan ne surti, d'aquí dos mesos, encara que li hagin enviat un retall d'EL POBLE CATALÀ, ja no se'n recordarà. Don Procopi viu al dia. Es de la bona mena de gent que maten desseguida o bé l'endemà perdonen.

Don Procopi quan va esser elegit diputat, se presentà al Parlament precedit de una llegenda un xic esgarrifosa.

Va dirse que en Maura, desitjant ficar la por al còs an en Soriano, havia fet sortir a don Procopi, y que aquest era un senyor molt valent, capàs de despatxar un home ab la mateixa tranquilitat que en Torras Sampol s'empassa un paquet de carmetlos.

Jo fins sospito que en Soriano ho va creure això del valor de don Procopi.

Un dia en Roderic Soriano parlava mal del govern, com de costum, y deia no sé quina mena de coses groixudes an en La Cierva, quan don Procopi va interrómprel ab tò de violencia.

—«S. S. es «ese valiente» que Maura ha hecho venir para que me tape la boca de una estocada?»

Don Procopi va callar, un xic aturrullat, y al cap d'un moment digué una frase que l'«Azorín» va apuntarli:

—«Yo soy, quien soy!»

Una hora després en Soriano y en Pignatelli se trobaven per un passadís; «mediaron explicaciones» y van donarse una abrassada.

Don Procopi es valent, però no vol que sigui dit, y li sab més greu quan li diuen a la cara.

Don Procopi va esser el capdill dels manifestants del Passatge de l'Alhambra; don Procopi va anar a veure al senyor Alba reclamant justicia, y quan l'Alba va quadrarse, tingué l'acert diplomàtic de sortirse del pas dient:

—«Yo vengo aquí como diputado para que me despachen un expediente electoral de Velez Rubio!»

Don Procopi va anar al ministeri de la Guerra disposat a realisar un acte, y l'hauria portat a cap si no l'agafen alli mateix.

Es clar, don Procopi, home impulsiu, havia de fracassar a l'intentar obra diplomàtica. Exactament lo mateix que li passarà sempre an en Puig y Cadafalch.

⁂

Jo era a l'estació quan van ficarlo al tren, camí d'Alacant.

Anava al costat d'un civil. Serè, ab el aire d'home decidit que sab allà ont va, o més ben dit, ont el porten, va pujar al vagó; saludà cerimoniós a un grupu de amics que havien anat a despedirlo, digué «hasta muy pronto!», la màquina xiulà y el tren se posà en marxa.

⁂

Heusaquí el trist desenllàs d'una campanya y d'un capdill, jo pensava, quan se m'apropa un amic de don Procopi y ab tò misteriós me diu:

—Estic satisfet... Ha vist vostè...

—Sí, que va tranquil — vaig contestarli.

—No es això. No ha vist el detall?

—Quin? Lo de «Hasta muy pronto!»?

—Home, sembla mentida, el detall de la levita y el barret de copa...

—Sí, pobre: quin viatge que farà ab semblants eines dins del tren!

L'amic de don Procopi va mirarme ab expressió de disgust.

—Es massa seriós això pera pendrehio a broma, — digué, — Lo de la levita y el barret de copa ha sigut una gran pensada, y serà'l fonament de tota una protesta legal. Rigui tant com vulgui, però ara es quan la cosa s'encarrila.

Y fregantse les mans, va afegir:

—Ara va bé!

C.

Madrid, 18 janer.

LES PROPOSICIONS DEN FOLGUERA Y DURAN

Va creixent per tot Catalunya, l'entusiasme per les patriòtiques proposicions del nostre estimat amic el diputat provincial per Sabadell-Terrassa, senyor Folguera y Durán.

A les adhesions que aquests dies hem anat publicant, s'hi poden afegir aquestes altres, ben valioses.

«Benvolgut senyor y distingit correligionari:

Les proposicions presentades pel senyor Folguera y Durán a la Diputació provincial de Barcelona, mereixen, pel pur esperit catalanesc que entranyen, l'entusiasta aprovació de tots els que, de cor, aimin nostra patria.

Sentintse identificat en el pensar de dit bon patrici, el Centre Catalanista d'aquesta vila, us prega feu pública la seva fervorosa y incondicional adhesió a lo que tant noblement y portat per son amor a Catalunya, fou proposat pel senyor Folguera y Durán.

Rebeu, senyor director, la més afectuosa salutació de vostres amics.

Per la Junta, el secretari, Andreu Nin.

Vendrell, 17 janer de 1910.

Senyor director d'EL POBLE CATALÀ.»

«Honorable senyor: El consell general reglamentari anyal del Foment Autonomista Català, celebrat el dia 15 del que som, ha acordat, per unanimitat dels 75 socis assistents, a proposta dels companys don Joan B. Soler y Brú y don Manuel Balcells y Coll, felicitarvos per les proposicions presentades per vos a la Diputació provincial de Barcelona en sa darrera sessió, en quant elles denoten un esperit de vera catalanitat que es el que deu imperar altra volta pera'l be de la volguda Patria Catalunya.

Lo que tenim l'honor de comunicarvos en compliment de l'acord pres y ab el desitg de que siguin acceptades les susdites proposicions y complerts els extrems d'elles.

Barcelona-Catalunya, 15 janer de 1910. — El president, Vicens A. Ballester; el secretari, Joan Bartrés; el comptador, Ramon Balcells.

Ilustre senyor don Manuel Folguera y Durán, diputat a Catalunya per Sabadell-Terrassa.»

A FRANSA

L'ESCOLA Y L'IGLESIA

La neutralitat en l'escola laica.--Els drets dels pares.--Remarcable discurs del ministre d'Instrucció Pública

La forta lluita promoguda a la Fransa entre l'escola laica oficial y l'Iglesia católica ha repercutit en el Parlament francès. Ja fa alguns dies que a la Cambra dels diputats està discutintse la qüestió de l'ensenyansa.

El debat queda dividit en dues parts: la primera la constitueixen les diverses interpelacions sobre la neutralitat de l'escola, y es la que actualment ocupa als diputats francesos; la segona part, que ha de resultar la més important, la constituiran la discusió y la votació dels tres projectes de llei del govern. Segons aquests projectes, l'aprovació dels quals es segura, se castigaran les maniobres ilegals fetes pera destorbar el funcionament de les escoles laiques oficials y se donarà a l'Estat el dret d'inspeccionar les escoles particulars. Hi han molts elements esquerrans que són partidaris del monopoli de l'ensenyansa per l'Estat, però no sembla fàcil que s'arribi tan lluny per ara.

Els oradors moderats y dretistes que han intervingut en el debat han sostingut la tesi de que en les escoles oficials no se respecta la neutralitat escolar establerta per la llei den Jules Ferry, promulgada l'any 1882, haventhi en els mestres públics y en els llibres de text una tendencia manifestament anticatòlica y antireligiosa. Això mateix es lo que sostingué mesos enrera l'episcopat francès en el seu célebre document sobre l'ensenyansa oficial francesa.

Mes ni bisbes ni diputats han pogut provar aquestes seves afirmacions. Al senyalar concretament els paragrafs de les obres de text, tothom s'ha adonat de que les acusacions formulades no tenen cap fonament seriós. La majoria dels paragrafs que'ls amics de l'Iglesia senyalen, no contenen altra cosa que afirmacions científiques ben demostrades y veritats històriques innegables. Se comprèn que molt sovint molesti a certa gent l'exposició de les veritats de la ciencia y de l'historia. Però es evident que no's falta a la neutralitat al consignarles, sinó que s'hi faltaria no consignantles. Lo més greu que entre'ls llibres de text de les escoles laiques han pogut trobar els seus enemics, es una obra en la qual s'han modificat ridículament alguns fragments dels autors clàssics. Així per exemple, en una faula de La Fontaine s'ha cambiat la frase:

Petit poisson deviendra grand
Pourvu que *Dieu* lui prete vie.

per lo següent:

Pourvu que *l'eau* lui prete vie.

Y consti que aquesta es l'acusació més important de totes les que s'han fet. Coses així, ni'l govern ni l'esquerra les han defensades pas. Quan hi ha hagut en aquest punt alguna queixa sèria, el govern francès ha complert dignament el seu dever. El president del Consell, M. Briand, ha declarat que rebé no fa gaire una queixa del bisbe de Belley per parlarse en un llibre de text poc respectuosament de la idea de Déu. M. Briand, reconeixent que el bisbe tenia raó, exigí la supressió del paragraf senyalat.

Diversos oradors radicals y el ministre d'Instrucció pública, M. Doumergue, han contestat als dretistes y moderats. A les acusacions de parcialitat fetes contra'ls llibres de les escoles oficials, hi han oposat fragments escullits dels llibres de text en les escoles privades catòliques. Y en aquests sí que hi han coses de consideració!

Moderats y catòlics han demanat que en la qüestió de l'ensenyansa se respectin els drets dels pares. El dretista M. Lasies ha expressat divertidament aquest criteri a l'exclamar: «El noi ha de creure al papa y a la mama». L'acadèmic nacionalista y reaccionari M. Barrès digué en el seu discurs:

«Jo no vinc pas a demanarvos que's torni a introduir l'ensenyansa religiosa en les escoles; jo no us proposo pas un nou Concordat ab l'Iglesia. Us proposo un Concordat ab les families.

»Vosaltres admeteu en principi l'autoritat del pare de familia. No dieu pas en principi que l'infant pertanyi a l'Estat. Si ho diguessiu, caldria posar a compte de l'Estat totes les càrregues y sobre tot totes les afeccions de les quals despullarieu als pares de familia. (Aplaudiments a la dreta).»

En la sessió d'abans d'ahir, el ministre d'Instrucció pública contestà a totes les interpelacions. El discurs de M. Doumergue fou molt notable y sigué ovacionat. Heusaquí els seus paragrafs principals:

«Són els pares de familia els que's queixen? No; l'Iglesia els imposa el deber de queixarse sense que ni tan sols sàpiguen per què. El pare de familia no té'l dret, segons l'Iglesia, de llegir els llibres condemnats pels bisbes.

»El debat obert ara fou ja suscitat contra en Jules Ferry a l'endemà mateix de promulgarse la llei de l'ensenyansa laica. Se l'interpelà en els mateixos termes. Però aleshores se mostrava més franquesa que ara: se reclamava la derogació de la llei y se confessava que la guerra feta a l'ensenyansa laica tenia un caràcter més polític que religiós. (Aplaudiments a l'esquerra; protestes a la dreta.)

»S'ataca al mestre públic perquè es neutre, perquè's dirigeix a la raó del déxeble (Aplaudiments a l'esquerra). S'ataca a l'escola laica perquè en surten generacions que són republicanes y perquè aquestes generacions han portat als bancs de la Cambra una formidable majoria republicana. (Grans aplaudiments)).

»La campanya dels bisbes ha sigut un fracàs, prova evident de que no són els pares de familia els qui tenen motiu pera queixarse. (Crits a la dreta).

»Us vaig a contar l'entrevista d'un pare de familia camperol ab un noble territorial que li demanava que destruís un llibre condemnat pels bisbes.

»—Aquest llibre — digué'l noble — fereix a la religió en sa mateixa base.

»—Y cà! — respongué'l camperol. — Jo l'he llegit y no hi he trobat res de mal.

»—Còm? L'haveu llegit? Això es una cosa molt mal feta!» (Grans rialles y doble salva d'aplaudiments a l'esquerra.)

»Certament, la campanya empresa contra l'escola laica no ha produit l'efecte que s'esperava; però no es possible que davant d'aquesta campanya el govern se mostri indeferent. Els projectes de llei que ha preparat el govern seran molt aviat discutits aquí. Actualment, no podem procedir més que contra'ls deixebles y potser contra'ls pares mentres que'ls vers culpables s'amaguen darrera. Les lleis escolars s'han fet en interès de l'infantesa. Aquest interès s'ha d'extendre als nois que van a altres escoles que no són les laiques. (Aplaudiments) La concepció social que'ns ha inspirat les lleis d'higiene y de protecció de l'infantesa ens obliga a assegurar la seva protecció moral.

»El govern té'l dever de saber y d'inspeccionar lo que's fa a l'escola particular. Y va a proposarvos que exerceixi eficasment el control. (Aplaudiments). La escola laica representa pera nosaltres la gran obra de la República. No deixarem pas que's posi en perill. Estem temptats de donar mercès als nostres adversaris per haver proporcionat a tots els republicans l'ocasió de juntarse, a fi d'assegurar la grandesa y la prosperitat de l'escola laica y de la República! (Triple salva de aplaudiments. L'orador es aclamat y felicitat ab gran entusiasme.)»

El debat plantejat a la Cambra francesa va resultant del tot desfavorable als enemics de l'escola laica, que es l'escola oficial de la República. L'obra del laicisme no recula pas. Al contrari: ab les noves llei projectades pel govern de la Fransa, s'afermarà més y més.

El govern exercirà el control de les escoles particulars. L'immensa majoria de aquestes escoles són catòliques. La llei den Waldeck-Rousseau de l'any 1900 portà com a conseqüencia el tancament de unes 20,000 escoles, pertanyents gairebé totes a les congregacions religioses. De 1900 ensà, moltes d'aquestes escoles han tornat a obrirse, servides pel mateix personal, que s'ha secularisat.

Els projectes de llei presentats pel govern francès donaran lloc, segurament, a debats de grossa importancia y d'alta volada, dels quals serem nosaltres atentíssims espectadors llunyans.

A. ROVIRA Y VIRGILI

C. N. R. del Districte II

A l'hostatge social d'aquest Centre, carrer Baix de Sant Pere, número 38, ha quedat instalada una oficina, la qual s'encarregarà de tramitar totes les reclamacions y demandes de millores referents a l'esmentat districte municipal.

Dita oficina estarà oberta tots els dies de nou a dotze del vespre disposada a atendre als veins del districte sense distinció d'idees polítiques, que desitgin servirse d'ella.

FILLS DE F. MAS SARDA

RAMBLA DEL CENTRE, 20.-BARCELONA

Negociem els cupons Deute Amortisable 5 per 100, venciment 15 de febrer.

De Cà la Ciutat

DON FRANCISCO MAGRIÑÀ

El saló de conferencies estava plè de gent. Per tot hi havia rotllos, discutint acaloradament no recordo sobre què. Hi havia un ambient de passió, de febre... De sobte, una nova aclapara'ls esperits. Totes les boques emmudiren ràpidament... Després comensaren els xiusxiueigs a l'entorn de la persona que havia deixat caure, com si llensés una pedra a un estany plè de granotes amoinadores, la fatal noticia: en Francisco Magriñà havia caigut greument malalt...

Precisament aleshores el Consistori estava minat per les més fortes passions polítiques; però'ls de l'un costat y els de l'altre sentien per en Magriñà una estimació fraternal...

Jo crec que en Magriñà ha estat dels qui ab més intranzigencia ha defensat els seus ideals; però de la mateixa manera estic convensut de que en el Consistori no hi havia cap més home que fos tan benvolgut pels seus companys.

Prim, brú de cara, ab uns ulls de mirada trista y bondadosa, passejava en Magriñà per Casa la Ciutat com el noi mimat per casa'ls seus pares. Y a tot arreu trobava una mà amiga que se li allargava, un bras manyac que se li penjava a l'espatlla.

Y quan la nova de la seva malaltia caigué al saló de conferencies, una commoció passà per tots els esperits. Les mirades se tornaren inquietes, y després dels comentaris, les veus se anaren apagant poc a poc. Al cap d'un moment podia sentirse pel saló roig l'aleteig d'una mosca...

En Magriñà a Casa la Ciutat hi ha passat grans amargures. La més grossa, segurament, que jo vull creure ab sinceritat fou principal motiu de la seva malaltia, sigué lo succeit ab lo del Pressupost de Cultura. Ell, regidor de radicalitat extremada, se vegé abandonat pels seus companys en radicalisme.

Ab quina fè, ab quin entusiasme havia colaborat a l'elaboració d'aquella obra sanament cultural y beneficiosa pera'l pervindre de Barcelona. Ell estava convensut de que a les corporacions municipals no s'hi ha de dur un radicalisme verbal y estèril, sinó que s'han d'aprofitar tots els moments, totes les ocasions pera crear obres de durada que assegurin la llibertat y la cultura. Y ell, antirreligiós de cor, tranzigí — perquè gobernar es tranzigir — ab l'escola neutral. Però heusaquí que'ls seus correligionaris, duent fins a l'extrem la inconsciencia, se rebelaren contra la tranzacció, y refusant l'escola neutral, condemnaren als infants de Barcelona a continuar per molts anys sota l'ombra paorosa de l'escola confessional.

En Magriñà se sentí caure malalt espiritualment en son escó consistorial. Des desde dalt dels bancs, desde l'escó extrem, ell seguí impassible el dia de la sessió memorable tota la discusió, sovint apassionada, que s'armà ab els radicals y catòlics de l'un costat y els tolerants de l'altre. Y al veure aquell desviament dels seus propris amics, en Magriñà no deia una paraula. No pronuncià durant tota la discusió ni un discurs, ni un mot d'intervenció... Quan la passió alsava tumultes, ell, home de passió, callava; però son esperit passava per una crisi horrible y tot son còs vibrava a l'impuls d'una commoció nirviosa...

Al sortir d'aquelles sessions històriques, en Magriñà passava callat pels corredors, y com un infant orfe, sense mirar a ningú, abandonava la Casa de la Ciutat, qui sab si mossegantse'ls llavis y alsant els punys contra'ls seus propris companys de radicalisme.

Després fou quan caigué malalt. Llarga temporada estigué ausent del Consistori. Al tornarhi, el sufragi universal havia dut nova gent a administrar els interessos comunals. Ell continuava al costat dels seus com si s'hagués tornat mut. Un dever de disciplina el juntava ab els radicals intranzigents vinguts de nou al Consistori, y totes les etzegallades que feien, ell ab el seu vot les secondava; mes, com us dic, ho feia sols votant, mai juntant la seva veu a la veu dels altres.

Quan després d'aquelles sessions tumultuoses de constitució hagudes al mes de juliol, vingueren les avinenses, an en Magriñà se li escaparen aquelles paraules: —«Jo'm creia que l'intranzigencia duraria al menys quatre o cinc sessions!...»

Després, acabada sa vida edilicia, diuen que pensava pera'l seu avenir: —«Ja he complert ab els meus electors; ara me'n vaig a casa. Potser quan ne surti, en sortiré vestit d'altra manera.»

Segurament que per l'ànima bondadosa den Magriñà devien tenir aquests pensaments amargors de fel y coissors enverinades.

JESUS AUBA

ATENEU ENCICLOPÉDIC POPULAR

CONFERENCIES CULTURALS

Les conferencies pro-cultura, que tant interès han despertat entre tots els qui se preocupen de l'ensenyansa, continuaran el dissabte vinent.

La d'aquesta setmana correrà a càrrec del distingit pedagog don Andreu Cabré.

L'Ateneu agraeix sincerament el gran nombre de felicitacions y adhesions que, de distintes entitats y personalitats, ve rebent; y com s'ha imposat la missió de promoure un estat d'opinió favorable al progrés de l'ensenyansa, això l'estimula pera prosseguir ab més braó la campanya renovadora, esperant que com en totes les conferencies, el local de l'Ateneu se veurà forsa concorregut.

LA MODELO • Venta de joyas de todas clases á precio de ganga • **Puertaferrisa, n.° 20, 1.°**

CONFERENCIA
DEL
Doctor Herrero Ducloux

Una concorrencia tan nombrosa com selecta assistí a la conferencia que sobre les Universitats argentines doná el doctor Herrero Ducloux, visdirector del Museu del Plata, al Paraninf de la nostra Universitat.

Comensà el savi catedràtic recordant la visita que'l doctor Altamira, de l'Universitat d'Oviedo, ha fet a les terres argentines, elogiantlo y enumerant els grats records que deixà per tot arreu.

Seguidament entrà en l'exposició del tema, que era explicar l'organisació y el funcionament dels centres educatius del seu país.

Parlà primer del criteri seguit per les tres Universitats argentines en lo que'm podriem dir orientació general dels estudis. S'ha volgut fer a un temps — digué — enciclopedistes y especialistes; perquè si bé es veritat que l'especialitat domina y es necessaria pera arribar al domini absolut d'un ram de la ciencia, l'home ha de tenir la suficient ilustració pera poguer abarcar tota l'immensitat de la ciencia ja conquerida y delectarse ab aquesta contemplació; a la manera com un constructor de tapissos ha de saber atendre a la minucia del teixit, però també al conjunt de l'obra que realisa.

Se predica sempre als deixebles — afegí — una alta idea de l'estudi. No pera l'obtenció d'un títul que'ls habiliti pera triomfar en les lluites per la vida, sinó pera'l bé que'n resulta a l'Humanitat, per l'ennobliment individual que suposa, se li demana que aprengui y domini cada dia nous misteris científics. El cúmul de coneixements d'avui es un llegat que'ls nostres avantpassats, sense conèixens, ens han deixat, y que nosaltres devem aumentar pera transmetreho a les futures generacions, que ab ell podran aumentar el llur benestar.

Acabà la savia disertació del senyor Herrero ab la repetició de la frase del poeta, «les vides tenen el valor del fruit que dona'l seu sacrifici.»

Acompanyà el senyor Herrero l'oració presentant nombroses projeccions, en les quals els edificis en que's dona l'ensenyansa a l'Argentina, els gabinets, laboratoris, camps d'estudis y sports, etc., passaren per davant dels nostres ulls deixantnos la recansa de que nosaltres estem molt lluny en aquest respecte, d'aquest poble jove que dona a la cultura moltes preferencies y que'l posa tan al davant entre'ls seus y atencions, que hi gasta tantes quantitats problemes nacionals.

El parlament, que d'una manera breu y imperfecta queda extractat, fou aplaudidíssim. El doctor Herrero rebé a l'acabar moltes merescudes felicitacions.

Informació política

"Llibertat!,,

El número 10 d'aquest popular setmanari conté'l sumari que segueix:

Text: Nació y Estat, per Boleslau Limanowski. — Les vinentes eleccions. (La lluita a Catalunya). — En Blasco Ibàñez fent declaracions. — La pena de mort. (La inútil barbarie). — L'home de la creu. — Els reis y els obrers. (Xifres eloquents). —Pels presos. — Petites coses. — Informació. — Llenya.

Gravats: Els enemics de l'amnistia (caricatura). — Altres caricatures en el text.

Folletó: 24 planes de «Barcelona-Catalunya», de don Ildefons Suñol.

La publicació de l'obra del nostre ilustre amic senyor Suñol ha tingut una excelent acullida, com era d'esperar.

Miting a Vilafranca

Diumenge vinent, a dos quarts de quatre de la tarda, tindrà lloc el miting inaugural del Centre Republicà Autonomista de Vilafranca del Penadès, en el que hi pendran part, ademés del diputat pel districte senyor Josep Zulueta, els senyors Carner, Corominas (Pere), Bastardas y altres prestigiosos oradors de l'Esquerra catalana.

Comissió Pro-presos

EL MITING DE VILAFRANCA

S'ha repartit profusament per l'hermosa vila del Penadès, anunciant dit miting, la següent fulla:

«Gran mitin Pro-presos. — Potente y unánime voz se levanta en todas partes para exigir un acto de justicia reparadora en favor de los presos por los sucesos de Julio.

Una amplia amnistía prometida por Moret, que venia a cicatrizar la herida profunda que el odioso gobierno maurista infirió al pueblo con su represión cruel é inhumana hizo concebir risueñas esperanzas á las víctimas; pero su dilatación inquietante, su prolongación en el cumplimiento de tan halagadora promesa, va convirtiendo lo que era bálsamo alentador en hiel amarga.

Por eso los hombres liberales y progresivos de Vilafranca, sin distinción de matices, se han unido para conseguir la inmediata concesión de la anhelada amnistía, exteriorizando sus justos y humanos sentimientos en el importante mitin que tendrá lugar en el Teatro Principal de esta villa, el jueves próximo, día 20 del actual, á las nueve de la noche, en el cual tomarán parte los oradores de Barcelona, señores Pedro Corominas, Comaposada, Santamaría, Salud y Mariano Castellote.

Los que vivís libres de aquella preocupación que hace aparecer todo delincuente como criminal y sabéis interrogar vuestra conciencia sin dejar rastro de meticulosidades absurdas, los que sentís como propia la desgracia agena y ansiais ver restituídos en su hogar los que gimen en inmundo calabozo, ó vagan huyendo de la visión tétrica, en el extranjero en espera de libertad, acudid á hacer acto de presencia, para sellar viril y unánimamente la expresión fiel de nuestras ansias libertadoras.

Vilafranca del Penadés, 17 de Enero de 1910. — La Comisión. — Sociedades adheridas: Federación local Obrera, Sociedad de Toneleros, Sociedad de Agricultores, Federación R. de Albañiles, Sociedad Coral Montepío «El Panadés», Academia Artística «La Violeta», Ateneo Obrero Vilafranqués, Centro Republicano Federal Radical, Centre Republicà Autonomista. — Periódicos: «Penadés Nou», «Lluitem!...» y «Fructidor».

⁂

Organisat per aquesta Comissió, se celebrará un miting, a les nou d'aquesta nit, en el Centre Federalista del Poble Nou, carrer de Sant Pere del Taulat.

⁂

El festival a favor dels obrers presos pels successos de juliol, se celebrará en el Palau de Belles Arts, el dia 30 del corrent.

⁂

Entre les adhesions publicades recentment, donant sa conformitat al document enviat al Govern demanant l'amnistia, hi figuren indegudament els grupus libertaris y la Societat Unió d'Obrers Metalúrgics.

DE L'AJUNTAMENT

L'Ignasi Iglesias

Ahir l'Ignasi Iglesias torná a enviar a l'arcalde la dimissió del seu càrreg de nové tinent d'arcalde, fonamentantla en els mateixos motius que la primera vegada.

Més trad anàrem a veure a l'Iglesias pera preguntarli sobre l'actitut davant de la conducta dels radicals y el nostre ilustre amic ens respongué serenament y posant en ses paraules una grossa energia, que está disposat a plantejar el conflicte: — No estic malalt — digué — y no vui esser tinent d'arcalde. Si se m'hi obliga abandonaré'l càrreg; si per abandonarlo se'm penyora, me rebelaré no pagant, y veurem si així els radicals se atreviran a dumne a la presó per no voler ocupar un determinat càrreg públic. Y aquesta determinació no es solament de la minoria de l'Esquerra, sinó que es la meva determinació. Vui arribar, defensant la meva libertat, fins allí ont sigui precís...—

Aquestes foren les paraules de l'Ignasi Iglesias.

Visites a l'arcalde

Ahir visitaren a l'arcalde:

Una comissió de veins de Sant Andreu demanant la prompta tramitació de un expedient convenient pera aquella barriada.

La comissió de l'Exposició de dibuixos y retrats antics y moderns, anunciantli que presentaran un pressupost.

Els organisadors del Concurs Hípic, demanant subvenció y local pera la festa.

El cónsul de Suissa, complimentantlo.

La Junta del cinquantenari de la guerra d'Africa, donantli compte dels treballs realisats.

Diversos

La Junta de l'Institut Agrícola Català de Sant Isidre ha parlat a l'arcalde de celebrar una Exposició de floricultura a Belles Arts, coincidint ab la Exposició artística que s'obrirá pel maig.

UN ACTE DE GERMANOR PERIODÍSTICA
—
Una inauguració

Ab motiu de cambiarse'l nom de l'antic «Café Catalán», que d'aquí en endavant se dirá «Gran Café Santos (Brasil)», tingué lloc abans d'anit, un simpátic acte de germanor entre la prempsa d'aquí y el periodista brasileny don Symphronio Magalhães.

El senyor Magalhães, director a Espanya del «Servei d'Expansió del Brasil», ademés de voler assistir an aquest petit homenatge a la seva nació, l'aprofitá pera presentarse a la prempsa barcelonina. An aquest efecte oferí als nombrosos periodistes congregats en aquell establiment un exquisit «lunch», abans del qual feu la presentació de l'anfitrió, el nostre company de Redacció, don Claudi Ametlla.

El senyor Magalhães pronunciá un curt y eloquent discurs, agraint la presencia de la lluida representació periodística, a la qual sentia no poder presentarse en un lloc més apropiat. Afegí altres paraules totes de gran afecte pera la prempsa d'aquí, pera l'intelectualitat espanyola y pera les orientacions de fraternitat entre el Brasil y la nostra nació. Acabá oferint a tots els companys de la prempsa d'aquí la seva cordialitat «perquè'l periodisme ha d'unir les rasses que combreguen en un mateix ideal, com la llatina, per damunt les fronteres y el mar.»

En nom dels periodistes li contestá el susdit company nostre, qui agraí les amicals frases del senyor Magalhães, corresponenthi degudament y oferintli l'apoi pera tot lo que sigui l'obra humana d'apropar el nostre poble ab el de la próspera República. Acabá donant la benvinguda a l'ilustre escriptor brasileny.

Seguidament se serví el «lunch», que fou molt selecte y transcorregué ab la major animació.

Novament parlaren els senyors Magalhães y altres companys, per haver arribat altres periodistes, als quals aquell volgué saludar.

Fins ben entrada la nit estigueren els periodistes amicalment reunits, visitant les espaioses dependencies del local (sala de ball, restaurant, billars) y essent obsequiats novament pel senyor Magalhães y per l'amo de l'establiment.

Botlletí del Treball

EL CONFLICTE DELS CUINERS Y CAMBRERS

EL GOVERNADOR TORNA A EQUIVOCARSE

Ja varem fer be ahir de posar un interrogant en la secció ont donavem compte de les paraules que'l senyor Suárez Inclán dirigí als periodistes, donant per resolt el conflicte. Perqué en efecte, per tercera vegada el governados s'equivocá. No, no hi havia tal solució perqué per una part els patrons no contestaren pera res la questió dels suplents, que consideren les Societats obreres tant important o més que la de la festa y per altra part l'actitut de deteminats patrons impossibilitava tota tranzacció armónica.

Per això creiem molt encertada la decisió del Comité de vaga, de facilitar als periodistes una nota oficiosa de l'estat del conflicte, pera evitar que's deixin sorpendre per les noves, evidentment tendencioses que recullen en el Govern civil.

Nosaltres, doncs, que aplaudim aquesta decisió dels obrers, ens limitarem a transcriure les notes que'ns foren enviades ahir per la Comissió o Comité de vaga.

Heusaquí la que'ns fou facilitada a la tarda:

«Ahir publicaren els periódics en la nota del G. C. la nova de que en la reunió celebrada per la Societat d'amos fondistes «La Previsora», dimars a la tarda, havien acordat els patrons acceptar les bases de tranzacció plroposades per les Societats «La Artística Culinaria», de cuiners y «La Aalianza», de cambrers, consistents en convertir en quinzenal la festa setmanal que en les primitives demanaven.

Com que an aquesta nova va procedirla el fet que l'amo de l'Hotel de «Ambos Mundos, senyor Sauri, que es el president de la Societat d'amos fondistes «La Previsora», despedís al personal de son establiment, la nova fou estimada tant gratuita com tendenciosa pera'ls obrers de les Societats abans esmentades, continuant per conseguent, l'actitut de vaga que desde'l dilluns han adoptat envers els establiments que al passar les Comissions a recullir les bases se neguessin a firmar les de tranzacció de que a l'efecte va proveída.

Les Juntes directores, les Comissions y els socis de «La Artística Culinaria» y «La Alianza», tenint en compte les menasses velades del president de la Societat d'amos «La Previsora», que diu que se troba agobiat de tantes demandes de treball que se li fan, estan disposats a facilitar la manera d'aténdreles parant el treball en aquelles cases quals amos continuin negantse a la tranzacció proposada com a «ultimatum» per les Societats «La Alianza» y «La Artística Culinaria».

Avui ha passat la Comissió a recullir la contesta dels patrons de la Fonda Espanyola, que s'hi nega, cessant el treball el personal; de la fonda de Sant Agustí, que va firmar les bases de tranzacció, continuant els obrers en son lloc; de l'Hotel de Madrid, Hotel del Jardí y casa de menjars de Sant Pau, que s'hi negaren, abandonant també la dependencia els seus llocs y de la «Posada del Ferrocarril de Francia», que accepta, continuant el personal en lluns ocupacions.

A les sis de la tarda, estaven citats els presidents de les Societats «La Alianza» y «La Artística Culinaria», pel governador, sens dubte pera tractar de l'acceptació de les bases de tranzacció proposades pels obrers. Així podrá'l públic fer-se càrreg de l'actitut dels amos d'establiments que segons va dir el governador, varen acceptar les bases en la reunió del dimars.

Del resultat de l'entrevista se'n donará nota a la prempsa.

Fins ara han acceptat les bases de tranzacció 12 amos y s'hi han negat 8 en els establiments dels quals continua la vaga. — La Comissió.»

⁂

Conforme diu la nota oficiosa transcrita, ahir al vespre's reuniren en el Govern civil els representants de les Societats dels amos y dels obrers, convocats pel senyor Suárez Inclán.

La reunió fou llarguíssima, no termenant fins prop les deu de la nit, hora que ja s'havien retirat del Govern civil els periodistes.

Per la mateixa causa no pogué la Comissió dels obrers redactar la nota oficiosa promesa en l'anterior, peró per telèfon ens comunicá que, malgrat els esforsos del senyor Suárez Inclán, no's pogué arribar en la reunió a un acord y que pera veure si aquest s'estableix a la fi, se tornaran a reunir aquest matí al Govern civil els representants d'amos y obrers, baix la presidencia del governador.

Així, doncs, anit continuava'l conflicte en el mateix estat y els obrers ferms en la seva actitut.

EL CONFLICTE DE SANT FELIU DE CODINES

Ahir al matí visitaren al governador els senyors Cirera y Humbert, propietaris de les fábriques clausurades a Sant Feliu.

El governador, al preguntarli els periodistes sobre la questió de Sant Feliu de Codines, digué que ell se limitava a seguir el recte camí de la justicia.

— He clusurat la fábrica per questions d'higiene, y l'he oberta perqué ja's realisen els treballs ordenats. L'expedient segueix, y l'Institut de Reformes Socials hi intervindrá en la part referent a les relacions entre'ls amos y els obrers...—

— Sab el governador si ab motiu de la reobertura de la fábrica, s'acordará a Sant Feliu la vaga general? — Va preguntarli un company.

— No se res — contestá'l senyor Suárez Inclán — peró no m'atemorisen les menasses. Jo segueixo el camí de la llei y caigui qui caigui. Jo no'm decanto ni cap a un costat ni cap a l'altre, ni soc instrument de cap cacicat de dreta o esquerra.

LA DEPENDENCIA MERCANTIL

Haventse procedit a la reobertura de les classes nocturnes de Francés, Teneduria de llibres, Cálcul mercantil, Gramática, Caligrafia, etc. etc., que sosté l'Associació de Dependencia Mercantil, se notifica a tots els socis que desitgin inscriures, que poden ferho tots els dies, de déu a onze de la nit, a la Secretaria de dita Associació, Mercé, 19, principal.

La matrícula es de 3 pessetes.

També poden inscriures tots els obrers associats.

ATENEU SINDICALISTA

En el domicili social d'aquesta entitat tindrá lloc, avui dijous, a dos quarts de déu de la nit, una vetllada en la que'l professor racionalista don Lluis Dura, llegirá y comentará'l nou llibre d'Alexandre Seix, «Cantos de rebelión».

CONVOCATORIES

L'Unió Popular, d'obrers pellaires, celebrará junta general avui y convocantla, la seva Junta ha dirigit als obrers de l'ofici, la seguent circular:

«Compañeros: La Junta de nuestra clase está firmemente convencida de que ha llegado el momento de apelar al espíritu sogado el momento de apelar al espíritu societario si queremos fortalecer nuestra agrupación para emprender una nueva tarea con el objeto de dar fin con los atrevimientos harto indignos de ciertos patronos.

Rompamos de una vez la apatía que corroe todo nuestro ser y no toleremos por más tiempo que la burguesía destruya todas aquellas ventajas que aunque relativas, no por esto dejan de ser muchos é importantes los esfuerzos realizados para alcanzarlas.

Si queremos mantener en pie las bases que forma el sindicalismo, es preciso aunemos el esfuerzo de todos y al unisono marchar en pos del reconocimiento de nuestra personalidad societaria hasta elevarla á la alzura que se requiere.

A este objeto os invitamos á la reunión general que tendrá lugar el juevas, 20 del que cursa, a las ocho y media de la noche, en el local social, Juan I (antes pasaje Fortuny), para tratar de la siguiente orden del día: 1.º Lectura del acta anterior. 2.º Dar cuenta del estado de cuentas. 3.º Nombramiento de individuos de la Junta. 4.º ¿Es conveniente el sindicalismo á base múltiple? 5.º Asuntos generales.

Si de verdad ansiais el bienestar colectivo no faltaré's al presente llamamiento.

Constancia y constancia os desea. — La Junta.»

⁂

Societat d'Obrers cotxers «La Fraternal».

Companys: L'importancia que pera nostre art té l'implantació de les patents, qual millora fa tant temps que venim perseguint pera bé de la classe, ens inducixen a convocarvos a una reunió general extraordinaria, de socis y no socis, que tindrá lloc el divendres, día 21 de janer, a les deu de la nit, en el local del carrer de Tallers, núm. 45, segon, interior, en la qual alguns companys faran ús de la paraula pera demostrar els beneficis que forzosament han de reportarnos les mencionades patents, així en l'ordre moral de la dignitat dels verdaders cotxers, com pera lliurarnos en lo successiu dels intrusos que estalviant unes miserables pessetes als patrons sense conciencia, posen en perill el pa de nostres families.

En aquesta reunió quedará desvanescuda l'atmósfera que alguns mal aconsellats han creat contra dites patents y sentireu la veu dels que s'inspiren en la salvació de nostra desdixada classe, tant digna de millor sort.

Esperem, doncs, que acudireu tots an aquesta reunió, pera que pogueu jutjar ab coneixement de causa. — La Junta.

Barcelona, janer de 1910.

Informació de Catalunya

VENDRELL

El grupu esperantista «Frateco», d'aquesta vila, se adherí coralment a la manifestació Pro-presos y s'adherirá a tots els demés actes que's realisin encaminats a obrir les portes dels empresonats per la represió maurista. Com a esperantistes, creuen complir el seu dever, els que integren aquell grupu adherintse an aquest acte, ja que l'esperantisme tendeix a agermanar tots els homes.

CANET DE MAR

La primera conferencia donada, el passat diumenge, el notable geóleg mossén N. Font y Sagué, en el teatre Principal y organisada pel Foment Catalanista de aquesta vila, resultá un gros éxit, tant per la curiositat dels conceptes exposats, com per la nombrosa concorrencia que omplenava'l local. El tema desenrotllat pel senyor Font fou «Les transformacions de la terra en el present». Enumerá moltíssims casos pràctics, que s'observen y els presentá a manera d'excursió y ab paraula clara y concisa, demostrá principalment que les transformacions observades, són obra del temps y an aquest ningú el detura. La curiositat va creixent a l'anunciar nova conferencia, qual tema será «Les transformacions en el passat.»

El vispresident del Foment, per ausencia del president, doná mercés a tots y en especial a mossén Font.

S'extranyá molt la falta a la conferencia de les autoritats eclesiástica y civil.

SABADELL

Tal com haviem anunciat en nostres passades edicions, el Centre de Dependents del C. y de la I., ha cospost el seguent programa de festes:

Al matí, a dos quarts d'onze, repartiment de pans als pobres, en l'estatge social.

A les dotze, sardanes a la plassa den Pi y Margall, que executará l'acreditada orquestra «Moixins», baix el seguent programa:

«La minyona», «Una tarda al bosc», «Cansó de primavera», «El despertar d'un somni» dels compositors senyors Agramont Cumbert y Serra, correlativament.

A la tarda, a les quatre, sessió literaria musical per la colectivitat «Esbart de rhapsodes» y la secció de nois, de l'Orfeó de Sabadell.

La primera part anirá a càrreg del primer element, llegint a més de la part ordinaria, les composicions «La cascata», de mossén Anton Navarro; «La non-non d'Isis», d'Apeles Mestres; «Les gloses», den Josep Carner; «Ballant», den J. Ruyra; «Jaume de Mallorca», d'Eduard Girbal Jaumé; «Els sardinalers», de l'Apeles Mestres; «De viatge», d'Alexandre Font; «L'hereu del timbal», den Francesc de P. Bedós, y «Qui compra maduixes...», d'Emili Vilanova.

La segona part es encarregada a la secció de nois de l'Orfeó, ab les composicions den Mas y Serracant, Civil, Narcisa Freixas y Lambert, titulades, «Cargol treu banya» «L'orfenet» «Els bons companys», «La balduía» y «Els mals companys».

A la nit, a les vuit sopar de germanor en els salons de l'Hotel dEspanya.

A les nou, concert en el saló café de Euterpe, pels «Moixins».

REUS

Ab motiu de haver concedit el nostre Ajuntament ,durant tres mesos, autorisació pera reforma de farxades, canalisació d'aigües pluvials y enrunament de pous negres sense cobrar els corresponents recàrregs, són en bon nombre'ls proprietaris que's proposen aprofitarse d'aquest benefici pera realisar obres en les seves finques.

—En el mercat del dilluns s'efectuaren regular nombre de tranzaccions. En els vins s'ha accentuat la calma.

Les avellanes han sofert una petita alsa y això fa que siguin més solicitades.

INFORMACIO
DE
BARCELONA

EL TEMPS.—Ahir va fer un bon dia. Tinguerem algunes molestoses bufades de vent que no duraren gaire, ni deslluiren la jornada que, com hivernal, fou magnífica. Per ara, doncs, l'hivern va resultant bondadós.

Boletín Oficial.—El d'ahir publica:

R. D. sobre ascensos en la Marina. R. ordre disposant que en tots els destins que s'hagin de donar a oficials de la reserva se fassi per escalafó. Anunci de proveirse per concurs una plassa de metge del port d'Huelva, ab 2,500 pessetes de sou. Anuncis d'Ajuntaments y providencies judicials.

En la Delegació Regia d'Instrucció y Comers d'aquesta provincia, s'ha rebut un raonat dictamen del F. del T. N. acudint a l'informació oberta pera aquella pera coanjuvar als treballs de la Comissió creada per reial decret del 13 de novembre de l'any passat, ab el fi de reunir els antecedents necessaris pera concertar nous tractats y examinar la situació en que col·loquen al nostre comers les mides arancelaries d'altres pausos.

—La casa que ven més banyeres de Espanya en classes americanes, angleses, alemanyes y del país, desde 20 duros, Lacoma Germans, Passeig de Sant Joan, 44.

Lletres y Arts

L'empresa del teatre Principal ha disposat per la tarda d'avui, dijous, una representació popular de l'aplaudida obra «Educació de príncep», ab reducció de preus.

Pera'l dissabte s'anuncia, en el mateix teatre, l'estrena de l'obra original den Santiago Rusiñol, «El redemptor», que, traduida al castellà, ha obtingut tant brillant èxit en el teatre Espanyol de Madrid y ha promogut tantes discussions en els diaris d'aquella capital.

Demà, divendres, tindrà lloc una extraordinaria funció de benefici y despedida del primer galan jove de la companyia catalana de declamació, Ramón Bertran, en l'hostatge del saló teatre «Cinelin», posantse en escena «El pati blau», «El ram de la passió» y l'estrena de la comedia en un acte «Com una malva». Per deferencia al beneficiat, l'orfeó «Montserrat» pendrà part en dita vetllada, així com el quintet «Elias».

Ha estat ventatjosament contractada la nostra paisana Grasiella Pareto y Homs, en el teatre Imperial de Sant Petersburg.

Ab motiu de retirar el decorat del famós drama de Sardou, «La Cort de Lluis XIV», que ab tant èxit ha vingut representantse al Romea, el diumenge y dilluns propers se donaran les darreres representacions de dita obra, verificantse'l dilluns per la tarda, una funció extraordinaria ab preus populars.

Pera'l proper diumenge, a dos quarts de quatre, la Secció de Beneficencia de l'Ateneu Obrer del districte segon (Mercaders, 38 y 40), té organisat un gran concert per la professora senyoreta Dolors Farré, pera solemnisar l'entrega dels premis que s'han otorgat pera'l concurs de nines darrerament celebrat en dit Ateneu.

Les families que vulguin assistirhi poden passar per la Secretaria de dita Secció tots els dies, de nou a onze de la vetlla, aont se'ls hi entregaran les corresponents invitacions.

Poden donarse per invitats tots els socis y llurs families y entitats musicals.

—Gran Exposició de Mobles Diraf, Mendizàbal, 30, y Sant Pau, 50, 52 y 54.

De la Diputació

La Comissió Provincial va despatxar ans d'ahir, els seguents assumptes correspondents a la Secció de Comptes municipals:

Dictamens proposant l'aprovació y finiquit dels comptes municipals d'Aiguafreda, Arenys de Munt, Calders, Sant Martí de Centelles y Santa Perpetua de Moguda, tots de 1908.

La mateixa Secció ha despatxat ab el governador, els assumptes que a continuació exposem:

Dictamens de censura ab repars als comptes municipals de Barbarà, Mollet, Montseny, Mura, Santa Eularia de Ronsana, Santa Maria de Palautordera y Ullastrell, tots de 1908.

Idem autorisant l'execució del pressupost de 1909 pera'l corrent any als Ajuntaments de Bagà, Cardedeu, Corbera, Cornellà, Cubelles, Montmeló, Pallejà, Sant Cristòfol de Premià, Sant Feliu Sasserra, Santa Perpetua de Moguda, Subirats y Vilanova y Geltrú.

Idem id. mentres s'autorisa'l pressupost pera'l corrent als Ajuntaments de Manresa y Sabadell.

Idem denegant la transferencia de crèdit solicitada per l'Ajuntament de Puigreig en son pressupost ordinari pera l'any proppassat.

Idem desestimant el recurs d'alsada interposat pel metge de la presó de Granollers, don Joaquim Camps, contra l'acord de la Junta de representants, que li rebaixà la gratificació.

—A monsieur Cussó. — Cher ami: Vous êtez trop modeste. Vos pianos sont de tout premier ordre, et je me réjouis sincèrement de les rejouer l'année prochaine. Mille bons souvenirs. — Wanda Landowska.—París 1910.

Del Govern civil

Una comissió de l'Associació general de Estudiants visità ahir al governador pera convidarlo a una funció que'ls esmentats escolars celebraran, avui, al teatre Principal.

El governador els prometé assistirhi.

—Raimost, es el millor aliment en casos de febres tifiques, grippe, etc.

Vida corporativa

Havent acabat els seus treballs la Comissió del F. del T. N. gestora pera fomentar el concurs dels expositors catalans a l'Exposició Universal de Bruselès d'aquest any, podem dir als interessats que ha estat acabat el projecte y pressupost d'instalació y decorat d'un dels principals salons del palau d'Espanya en dita Exposició que ha merescut l'aplaudiment de tots els que coneixen dit projecte que serà, sens dubte, la nota més sortint de la secció espanyola.

Malgrat la sumptuositat y bon gust de aquesta instalació, el Foment ha pogut recabar tals rebaixes en els preus del llogur del terreny y transports que li permeten oferir avui als industrials el que puguin concórrer a dit Certamen Internacional pagats tots els gastos inherents a una Exposició ab un mínim de 1,150 a 1,200 pessetes per expositor.

Essent molts els industrials que tenen demanat lloc pera figurar en dita sala supliquem a tots els que interessi concórrer a l'Exposició de Bruselès y vulguin beneficiar de les condicions econòmiques abans dites s'apresurin a passar per la Secretaria del F. del T. N. en les hores d'oficina aont se'ls facilitaran tota classe de datos y d'antecedents sobre'l particular.

En l'última sessió de la Junta directiva de l'Institut Agrícola Català de Sant Isidre se donà compte d'una comunicació remesa pel senyor Sol y Ortega, que dit senyor va rebre del president del Conseil d'Estat, donantli compte de l'estat de l'exportació de fruites, de l'adhesió del diputat per Terrassa senyor Hurtado, a la instancia de l'Institut y de telegrames remesos pels senyors Maluquer de Tirrell y Marcet, comunicant que'l ministre d'Hisenda ha firmat una reial ordre accedint a l'instancia de l'Institut.

No's prengué cap acord sobre'l particular, esperant conèixer la reial ordre.

Després de pendres diversos acords de menys importancia, s'aixecà la sessió.

El grupu esperantista «Kulturo», convida a tots els seus socis a la reunió general, de segona convocatoria que tindrà lloc, avui, dijous, dia 20, pera tractar de importants assumptes y renovació de junta.

En l'última sessió celebrada per la Junta directiva del F. del T. N. s'aprovaren el balans y liquidació del pressupost de 1908-09 y se comensà a discutir el de 1910, podentse comprovar que malgrat l'aument de gastos degut a l'aument de serveis que presta'l Foment la bona marxa econòmica de dita entitat. La Junta acordà un expressiu vot de gracies al president de la Junta de govern interior senyor Noguera y demés vocals de la mateixa.

En la mateixa sessió se tractà àmpliament dels tractats de comers que segons noticies oficioses està concertant el Govern ab diferentes nacions. Fou criteri unànim de la Junta prosseguir els estudis que està realisant la Secretaria del Foment y les gestions pera obtenir en la Comissió de tractats representació de tots els productors y preparar una enèrgica campanya en el cas de no esser atesos o bé que en els tractats que s'estan elaborant resultin perjudicades les producions espanyoles que exporten els seus productes com són: l'industria tapera, y alguns productes agrícoles o que resultin sense compensació perjudicis greus pera les industries nacionals y sobre tot pera els obrers que en elles troben son treball.

Pròximament, en el grupu esperantista «Barcelono» hostatjat al carrer de la Diputació, 280, baixos (entre Claris y Lauria), tindrà lloc l'obertura d'una classe de l'idioma internacional Esperanto la qual tindrà lloc tots els dilluns, dimecres y dijous, de nou a dèu de la vetlla.

Queda oberta la matrícula pera abdós sexes, en la Secretaria del mateix pera quants desitgin apendre tant ventatjós idioma.

Dissabte vinent, a les dèu de la nit, tindrà lloc en el Centre Autonomista de D. del C. y de l'I. una conferencia, ab projeccions, en la que'l senyor Enric Cubas parlarà del castell de Montsoliu.

Diumenge passat, la Secció de Sports d'aquest Centre realisà l'anunciada excursió a Moncada; els excursionistes arribaren fins a Valensana y tornaren per la font de la Mora, Sant Geroni de la Muntra y Badalona.

Se participa als que desitgin concórrer als thes que'l Circol Artístic celebrará'ls dies 21 y 28 de janer y el 7 de febrer, de cinc a vuit de la nit, se serveixin passar per la Secretaria de dit Circol a recullir les corresponents invitacions.

Demà, al vespre, se continuaran en l'Ateneu Barcelonès, les conferencies públiques organisades per l'Institut Català de les Arts del Llibre.

La conferencia anirà a càrreg de don Eudald Canibell, qui desenrotllará'l tema «L'Imprempta Espanyola en el sigle XV». S'exhibiran plegs de la reproducció de la gramàtica de Bartomeu Mates, primer llibre imprès en aquesta ciutat, qual publicació es altra de les obres presentades per l'esmentat Institut.

En el C. E. de C., a les dèu en punt de aquest vespre, don Pelegrí Casades y Gramatxes hi reanusarà les «Converses d'Arqueologia» ab la CXV, primera de les referents a la «Grecia clàssica, que versarà sobre «Idea general d'aital periode».

La sessió serà pública.

Don Guillem López, reanusarà aquest vespre, a l'A. E. P., les seves conferencies públiques sobre «Higiene de les edats».

En virtut de la renovació anyal de càrregs, la Junta directiva de l'Associació de Arquitectes de Catalunya, ha quedat constituida en la forma que segueix:

President, don Joaquim Bassegoda; tresorer, don Albert Juan Torner; bibliotecari, don Emili Llatas; secretari, don Guillem Busquets; vispresident, don Juli Batllevell; vistresorer, don Claudi Duran; vissecretari, don Eduard Ferrés.

Revista mondial

UNA TROBALLA ARTÍSTICA

Acaba d'esser descoberta al llac Nemi, prop de Roma, una estatua d'una bellesa admirable, l'antiguitat de la qual se calcula en 2,000 anys. El rei d'Anglaterra l'ha adquirida y l'ha feta colocar al palau de Buckingalisu.

S'assegura que la susdita estatua pertanyia als tresors de la famosa galera de Tiberi, submergida en dit llac quan l'invasió dels barbres, ab el propòsit de ferla surat y aprofitarse de les riqueses després de passat el perill que portà aquell fet trascendental de l'historia. Aques a obra d'art se creu que representa la figura de Lucila, germana de l'emperador Caligula, habillada ab la vaporosa vestimenta peculiar de la Roma antiga. Té la caballera lligada ab unes cintes daurades, semblants a les de Venus de Milo y la [illegible] adornada ab un collar d'or. El modelat del cap y de les mans es d'una admirable puresa.

Fa més notable la bellesa de l'estatua, una extranya coloració que ha pres en les llargues centuries que ha estat en la aigua.

L'antiquíssima joia està valorada en 20 mil lliures esterlines.

UN NOU ANESTESIC

Davant d'un auditori format per moltes persones inteligents en Medecina, explicà el doctor Tomàs Jonnesco, de Bucharest, les qualitats y l'eficacia d'un nou anestèsic dit «Itovoina», que combinat ab l'estricnina fa completament insensibles als malalts als efectes del bisturí y demés instruments quirúrgics, permetent no obstant a l'operat conservar els sentits.

Se feren quatre operacions: dues en herniats, una en un esteoma o tumor de l'os y la quarta en una apendicitis.

S'injectà l'anestèsic en la médula espinal, lograntse l'objecte proposat d'impedir el dolor que produeixen els instruments de cirurgia al pacient, però conservant aquest els ulls oberts y el funcionament dels dems sentits, poódent así seguir les incidencies de l'operació, cosa que no saben si produirà gaire gust al pobre malalt.

ROMA, PORT DE MAR

Dintre de poc la capital d'Italia quedarà en comunicació directa ab la mar, com ja ho estigué en l'antiguitat.

En 1911, any del seu jubileu, Víctor Manuel colocarà la primera pedra del port marítim d'Ostia. D'aquest port ne sortirà un canal de 63 metres d'amplaria per 8'30 de fondaria, que anirà a desembocar en una immensa dársena, prop de la basílica de Sant Pau.

Els estudis d'aquesta obra ja estan acabats y el plànol de l'enginyer senoor Orlanda, ja ha estat sotmès a l'aprovació del ministre.

Fa molt temps, quan se comensà a parlar d'aquest gran projecte, ja n'parlàrem degudament en aquesta mateixa secció. He recordaran sens dubte'ls benèvols lectors que han tingut la paciencia de passar la estona llegintlos.

¿ Sufre v. del Estómago ?

¿ No tiene V. apetito ?. ¿ Digiere con dificultad ?. ¿ Tiene V. gastritis, gastralgia, disenteria, úlcera del estómago, neurastenia gástrica, anemia con dispepsia, una enfermedad del intestino ?. ¿ Por la mañana, al levantarse, tiene la lengua sucia, mal olor de aliento, está bilioso, tiene aguas de boca ?. Despues de las comidas, tiene V. eruptos agrios, gases, pirosis, vahidos, pesadez de cabeza, ruidos en los oidos, sofocación, opresión, palpitaciones al corazón ?. ¿ Tiene V.

DISPEPSIA

y dolores al vientre, á la espalda, vómitos, diarrea ?. ¿ Se altera V. con facilidad, está febril, se irrita por la menor causa, está triste, abatido, evita el trato social, teniendo por la noche ensueños, sueño agitado, respiración dificil ?. ¿ Ningun remedio, ningun régimen ha podido curar á V. ?. Consulte V. con su médico y le recetará el ELIXIR ESTOMACAL DE SAIZ DE CARLOS (*Stomalix*) y recobrará la salud.

De venta en las principales farmacias del mundo y Serrano, 30, MADRID

Se remite por correo folleto á quien lo pida.

TELEGRAMES Y TELEFONEMES

MADRID

LO QUE DIU LA PREMPSA

LA "GACETA„

La «Gaceta» publica les següents disposicions:

Decrets d'Estat y Hisenda ahir transmesos.

Circular traslladant la del director de Instrucció Pública y Belles Arts per la que s'ordena als governadors civils que disposin que'ls arcaldes fassin reformar en un curt plas els rótols dels carrers, plasses, etz., y la nivellació d'edificis y alberes que ja la tinguin establerta, posantla de nou en els que no'n tinguessin o la tinguin detoriosa.

Circulant del Fiscal del Suprem cridant l'atenció dels funcionaris del ministeri fiscal respecte del contingut del reial decret de Gracia y Justicia del 10 de l'actual publicat en la «Gaceta» del 11.

Anunciant la vagant del cárreg de arxiver de l'Ajuntament de Lleida.

Continuació de les obres inscrites en el Registre de la proprietat intelectual en el tercer trimestre de l'any passat.

«EL CORREO ESPAÑOL»

Diu que ha rebut una tarjeta que suposa remesa per uns militars en la que pregunten perqué'ls carlins no porten a don Jaume.

El periódic contesta que igual pregunta li va fer un opulent fabricant de Barcelona a darrers de juliol; y afegeix:

—Així com várem contestar a l'aludit fabricant que pera portar a don Jaume esperavem 20 milions de duros de capitalistes y proprietaris que vulguin comprometre els seus interessos, direm an aquests set senyors que, quan multiplicats per 100 empenyin la seva paraula solemne de treballar y servir en profit de l'august personatge a qui les seves tarjetes aclamen, respondrem terminantment a la pregunta.

"EL IMPARCIAL„

Diu en son article editorial que'l pessimisme que invadeix a «La Epoca» l'impulsa als artificis y a les ficcions en els comentaris, enfosquint la vida dels seus llegidors.

"EL LIBERAL„

En l'editorial diu que es compromís del partit lliberal, fer la supresió o transformació de l'impost de consums.

Afegeix que si abandona aital compromís el poble presentarà al partit lliberal el pagaré que suscriuran els seus electors.

"EL PAÍS„

Diu que la propera festa de la pau ab motiu de l'entrada triomfal de les tropes que tornen del Riff a Madrid, deu comensarse ab un indult general.

"A B C"

Fa notar que ha tornat a posarse a la ordre del dia el tema de la disolució de les Corts y diu que segons les declaracions dels amics del Govern, aquest no considera arribat el moment d'ocuparse de la qüestió fins a mitjans de febrer.

Afegeix que'ls que estan ben enterats asseguren que per ara, no apareixerà'l decret de disolució de les actuals Corts, lo qual faria que les noves no podessin reunirse fins al mes de maig.

"ESPAÑA NUEVA„

En un article diu lo seguent:

«Els amics del senyor La Cierva han irregularisat de les arques comunals de Arxena, 14,500 pessetes.

Els raptors no han estat empresonats.

Pera aquestes coses no hi ha presons a Espanya.»

EL DUC DE BENAVENTE

El comte-duc de Benavente ha dit al jutge que fa sis anys va venir a Madrid y que ha estat vivint en fondes y cases de dispeses, facilitant datos y noms de testimonis.

Quan va sortir de la casa de Guadix va deixar la finca ab mobiliari pera poderla habitar. L'habitació en que fou trobada la fábrica de moneda es una arcoba ab llit. Aquesta finca la usava pera passarhi temporades.

Ha confirmat que al sortir de la masia de Guadix va tancarla, entregant la clau a un germá seu que viu en una finca d'ell a Sevilla.

Ignora qui pogués portar a Guadix els útils y materials que s'hi han trobat.

Sospita que tot aixó es una maniobra pera perjudicarlo.

S'espera pera'l divendres l'auto ratificant la presó o disposant la llibertat.

En el primer cas, se l'enviará immediatament a Guadix.

L'OBRA DEN LA CIERVA

El senyor Alba ha dit que no té'l Govern el propósit de fer el buit entorn de l'obra del senyor La Cierva en son ministeri, com afirma «La Epoca».

Prova d'aixó es que sense que ningú l'obligués a ferho, ha publicat un llibre titulat «La regeneración sanitaria de España», que estava preparat per l'anterior Govern.

CONSELL AL PALAU

En el Consell de ministres celebrat avui al Palau, el rei s'ha ocupat de l'Institut Nacional de Previsió, comentant la nota que sobre aquesta institució va facilitar ahir a la prempsa'l senyor Moret.

Aquest ha pronunciat el seu discurs de costum sense que en ell hagi tocat cap assumpte de relleu, a judicar per les referencies que'ns han donat.

Hi ha hagut firma d'alguns ministeris, entre ells de Instrucció y Gracia y Justicia.

D'aquest darrer s'han firmat quatre indults de pena de mort.

LO QUE DIU EN MORET

Respecte als ja famosos decrets de gracia, que'l rei ha de firmar el divendres, el senyor Moret ha dit que ja'ls periódics venen endevinant alguna cosa, peró s'equivoquen rodonament en una de les coses que anuncien y es que's vagi a concedir el títul de duc de Cartagena al general López Domínguez.

Segons ens ha manifestat el senyor Moret, el general li ha dirigit una carta en la que's dol de que s'hagi llensat aquesta noticia a la publicitat, noticia que l'ha disgustat molt y que suposa está propalada per algú que té'l deliberat propósit de molestarlo.

També ha dit el senyor Moret que aviat fará un creuer pel Mediterrani una escuadra turca y tocará en el port de Barcelona.

L'almirall turc vindrá a Madrid y visitará al rei.

Aixó fa molts anys que no passava.

El senyor Moret, parlant de la solució del conflicte del Ferrol, deia que si els obrers s'avenen a que l'Institut de Reformes Socials resolgui en lo successiu les petites diferencies que sorgeixin entre ells y la Constructora Naval, no s'haurá de témer ja res.

L'ORDRE DE CARLES III

El ministre d'Estat ens ha manifestat al sortir del Consell que havia posat a la firma del rei un decret reformant el reglament pera les condecoracions de la ordre de Carles III.

LES CORTS

Persones que poden estar enterades dels plans del Govern asseguren que fins a mitjans de febrer no's publicará el decret de disolució de les Corts, ab lo qual aquestes no podran reunirse fins el maig.

Altres asseguren que desde ara a la primera meitat de febrer poden esdevenir successos que puguin fer variar tots aquests plans y tirin per terra tots els preparatius que s'han fet pera realisarlos.

«La Mañana», comentant aixó, diu que ha arribat fins a ella, per conducte molt segur, el rumor de que'l senyor Moret pensa aplassar indefinidament la disolució de les Corts, conformantse ab la fácil y acomodaticia vida de la «Gaceta».

EL QUEFE DE POLICIA

De l'hotel del carrer de la Princesa, en que está establerta la quefatura de policia, ha sortit, a les dues de la tarda, en automóbil, el senyor Méndez Alanis, dirigintse a correcuita al ministeri de la Governació.

Allí ha preguntat pel senyor Moret, peró el president feia pocs moments que s'havia ausentat.

Aleshores s'ha entrevistat ab el subsecretari senyor Alba, conferenciant extensament ab ell.

Com que ahir se varen reunir les autoritats, el capitá general, el governador civil y l'arcalde, pera acordar el programa de l'entrada de les tropes, el 22 a Madrid, y se va prescindir del senyor Méndez Alanis, s'assegurava, y sols a títul d'informació ens en fem ressó, que'l quefe superior de la policia havia presentat la dimissió del seu cárreg.

RECOMPENSES

Avui s'ha firmat la proposta de recompenses per l'acció del 20 de setembre de Taxdirt y Taurech.

Per ella s concedeixen la gran Creu de Maria Cristina pensionada als generals Alfau y Morales y la creu senzilla al general Ayala.

Els empleus en l'escala activa d'infanfanteria que's concedeixen són onze: a saber:

Un tinent coronel a coronel, el senyor Moreira Espinosa de los Monteros, ferit greu.

Tres capitans a comandants: els senyors Labán Quintero, de cassadors de Catalunya, que's va distingir molt; Carranza, de cassadors de Tarifa, y Vázquez Maquieira, de cassadors de Talavera, ferit greu, que passará a Invalids.

Cinc primers tinents a capitans: els senyors Ainach Jordá, de cassadors de Catalunya, ferit; Pérez Fernández, de cassadors de Tarifa, ferit; Vega Salas, de cassadors de Talavera, ferit; Otaños, de cassadors de Talavera, contús greu; y Gómez de la Cortina, de cassadors de Chiclana.

Dos segons tinents a primers tinents.

En l'escala de reserva de infanteria: a capitá, el primer tinent don Joan Giménez Paul, de Tarifa; y a primers tinents, els segons don Francisco Gil Ruiz, de cassadors de Catalunya, y don Lluis Casas Arumí.

En cavalleria, ascendeixen quatre: un tinent coronel a coronel, el senyor Cavalcanti; y tres primers tinents a capitans :els senyors Alonso Blasco, Gómez Espenzel y Marzo y Marzo.

En artilleria: a comandant, el capitá don Ramón Grimo y Cano, y a capitá el primer tinent don Ignasi Sánchez Ferragut.

En Estat Major: a tinent coronel el comandant don Grau Sánchez Monge.

També's concedeixen set creus de Maria Cristina a ferits y distingits; 52 creus pensionades a altres distingits y 221 creus roges a proposta del general Marina.

També's concedeix creu roja als periodistes senyors Sánchez Ocaña, López Alarcon, Albéniz, Alba, Campua y Bejarano.

En el ministeri de Marina s'han rebut dues reials ordres concedint la creu llorejada de San Fernando al mariner Melció Utzé y Basto y al cabo de mar Benigne Dávila Pérez, tots dos de la dotació del «Numancia», que en mitg d'una pluja de bales enemigues y després de grans esforsos varen conseguir que arribés a la costa de Melilla un bot carregat de queviures.

PRESA DE POSSESSIÓ

Avui ha pres possessió de la Presidencia del Tribunal Suprem el senyor Aldecoa.

L'acte ha revestit gran solemnitat.

Li ha donat possessió el president sortint y ministre de Gracia y Justicia, senyor Martínez del Campo.

Demá pendran possessió els nous magistrats del Suprem.

LA CAIXA DE PENSIONS

El senyor Moragas ha visitat aquest matí la Caixa d'Estalvis de Madrid.

Accedint a lo sol·licitat per aquesta, ha entregat al seu director, senyor Alvarez Mariño, els datos estatístics de les operacions d'estalvi realisades per la Caixa de Pensions de Barcelona.

Aquests datos figuraran en la Memoria de la Caixa d'Estalvis de Madrid corresponent a l'any 1909.

El senyor Moragas surt ab l'exprés cap a Barcelona.

EL SENYOR BARROSO

El ministre d'Instrucció pública ha portat al Consell de ministres celebrat al Palau els cristalls fotográfics del cometa de Halley, fets en l'observatori de Madrid.

DE FOMENT

S'ha autorisat a la Societat «Fills de Francisco G. Solé» pera establir una linia eléctrica ab destí a l'enllumenat dels pobles d'Olesa y Monistrol de Montserrat.

—El ministre de Foment ha rebut una carta del coronel quefe militar de Nador participantli que ha disposat que se estableixi un parc que portará'l nom de Rafel Gasset, y demanantli l'enviu d'arbres pera'l mateix.

El senyor Gasset ha ordenat que s'hi envin palmeres d'Elche, taronges y acacies.

LA QÜESTIÓ MILITAR A VALENCIA

Valencia. — Acudint a una crida feta pel nou capitá general d'aquesta regió, don Angel Aznar, avui s'han presentat an ell tots els quefes y oficials de la guarnició.

El general Aznar pronunciá un discurs en el que manifestá que confiava que l'amor a la patria faria que's mantingués entre tots ells la més estreta disciplina.

MITING AGRARI

A Carcagent se hi celebrá diumenge vinent un míting agrari.

DESCOBRIMENT ARQUEOLÓGIC

Els obrers de la brigada de l'Ajuntament de Torrente, practicant unes obres de reforma urbana, han descobert un tros de claveguera de l'época alarb.

NOU CENTRE RADICAL

Els radicals y lerrouxistes madrilenys han llogat un local al carrer del Principe ont hi instalaran un Centre, un restaurant econòmic y una cooperativa.

UN FOLLET

S'anuncia la pròxima publicació d'un follet que's diu promourá un escàndol polític.

Se titula «El Wilson español».

LO DEL TERCER ENTORXAT

Entre'ls weyleristes regna gran disgust perquè's diu que entre'ls ascensos que'l rei firmarà'l dia 22 no hi ha comprés la cessió del tercer entorxat al general Weyler.

Els ministerials diuen que aital versió l'han inventada'ls conservadors pera produir antagonismes entre'ls lliberals.

EL SENYOR NOUGUÉS

El senyor Nougués ha conferenciat ab el senyor Alba ocupantse d'alguns assumptes d'interés pera Tarragona.

ELS HEREUS DEN QUEROL

Se troben a Madrid els hereus de l'escultor Querol.

Estan gestionant la liquidació testamentaria de l'herencia d'aquest, el valor de la qual se calcula en 500,000 duros, descomptant els encárregs que no's cobraran y el valor del solar ont hi tenia instalats els tallers.

OBSEQUI AN EN VIVES

Els catalans residents a Madrid organisen un banquet pera obsequiar al mestre Vives, ab motiu de l'éxit de la seva ópera «Colomba».

DUELS A L'ENGRÓS

En el Congrés se deia aquesta tarda que hi ha concertat un duel entre'ls tinents coronels Burguete y Bermudez Castro y un altre entre'l coronel Paez Jaramillo ab el general Alfau, a causa de certes discrepancies que tingueren discutint la campanya de Melilla.

També s'assegura que's tramita un tercer duel entre'l senyor Leopold Bejarano y el general Imaz.

Dificulta aquest duel lo ocorregut en cert tribunal d'honor que presidí aquest darrer.

BARALLA EN UN BALL

Ferrol. — En un ball públic que's celebrava en el poble de Padron, diversos joves de diferents poblets que estaven borratxos s'acometeren per rancunies antigues a trets y a cops de ganivet.

Tres d'ells resultaren ferits y ademés diverses persones sofriren contusions, perquè al barallarse la gent s'agombolà a les portes de sortida.

NOVES DEL PALAU

Avui han complimentat al rei el senyor Dato, el governador civil de Madrid, el general Tovar y el comandant d'husars senyor Montoya, que fou ferit en un dels combats de Melilla.

També estigué a Palau la senyora Pardo Bazàn pera invitar a la familia reial a la funció que's celebrarà en honor del cabo Noval, mort heroicament a Melilla.

—S'assegura que la reina donya Cristina marxarà a Austria pera passarhi alguns dies.

—Aquesta nit se celebrarà un banquet a l'Embaixada d'Anglaterra al que hi assistirà el rei.

SOBRE UNA ESCOLA LAICA

Bilbao. — La Junta provincial d'Instrucció pública ha discutit un dictamen del vocal senyor Ibarra negantse a l'obertura d'una escola laica de Baracaldo.

El dictamen fou aprovat per majoria. El governador votà en contra.

Se transmetrà al Rectorat l'acord pera sa resolució definitiva.

ELS COMISSIONATS FRANCESOS

Saragossa. — Han sortit cap a Fransa els comissionats de la veína República M. Hertzel y M. Stetten, que assistiren a l'inauguració del monument commemoratiu de l'Exposició hispano francesa.

A l'estació foren despedits per l'element oficial y nombrós públic.

PER LES TROPES

Valencia. — L'Ajuntament de Valencia remetrá a Madrid flors pera esser tirades al pas de les tropes procedents de Melilla.

Demá's celebrará a l'Ajuntament una reunió, ab assistencia dels regidors de tots els partits, en la que's nomenará una comissió que vagi a Madrid pera assistir a la recepció de les tropes que tornen de Melilla.

CRIM

Coruña. — En el poble de Boebre, proper a Puentedeume, alguns joves y noies jugaven a penyores, tenint dret l'endevinador a sentarse damunt la falda de la noia que escullís.

Li tocá encertar a un geparut nomenat Fachal, qui s'assentá sobre les cames de una hermosíssima noia, promesa d'un dels presents.

Qüestionaren el geparut y el promés, y després aquest, un amic seu y un noi esperaren al geparut al carrer y el mataren ab un estoc.

Pretengueren amagar el cadavre en una quadra, la porta de la qual sempre está oberta, peró que ahir per casualitat estava tancada; després el portaren al bosc, impedint la torrencial pluja que queia que li calessin foc.

Per sospites foren detinguts el promés, l'amic y el noi que han confessat esser autors del crim.

LA FALSIFICACIÓ DE GUADIX

Granada.—Comuniquen de Guadix que, segons sembla, el sumari pel descobriment de ferramentes pera la fabricació de moneda la masia del comte-duc de Benavente, promet revestir gran importancia per haverse trobat documents que serviran pera descobrir als autors de la falsificació.

El Jutjat practica diligencies ab gran reserva.

No es veritat que hagin declarat, fins ara, una germana y un cunyat del comte-duc.

DE MELILLA

Málaga.—Arribaren, procedents de Melilla, forses d'enginyers, la companyia de la guarda civil comandats pel capitá Norguera, y el parc d'Aerostació.

Les esmentades forses foren rebudes per les autoritats.

ELS ANARQUISTES EXPULSATS

Vigo.—Els anarquistes que arribaren ahir en el vapor francés «Rolland», són en número de 26.

Després de retratarlos a la presó foren posats en llibertat.

Quatre d'ells s'escaparen de Montevideo.

Neguen que tinguin idees ácrates y diuen que foren expulsats de l'Argentina per maneigs polítics ab motiu de les eleccions presidencials.

Individus de la policia y de la guarda civil els vigilen d'aprop. Tots són joves. La majoria són gallecs, catalans y asturians. Hi ha un madrileny y un andalús.

DE MARINA

Ha sigut nomenat segon comandant del creuer «Reina Regente» el capità de fragata don August Duran.

El «Diario Oficial del Ministerio de Marina» publica avui una R. O. aclaratoria del decret del 18 de novembre darrer sobre contractació de dotacions de vaixells mercants.

Se disposa que siguin obligatories les libretes d'inscriptes en la marineria desde'l primer del que som.

No podran contractarse'ls mariners que careixin de llibreta.

Els vapors de pesca de més de 20 tonelades usaran el mateix model de rol reglamentari que tots els vaixells mercants.

ELS ABUSOS D'UN CAPELLÁ

Bilbao. — Ahir, al morir la muller del socialista cobrador del Círcol Socialista, el marit demanà permís al rector pera l'enterrament civil. Aquest extengué l'ordre en llatí, però disposant que l'enterrament fos católic. El marit se queixà al governador, el qual abans s'havia opossat ja a que anés el Viàtic, contra la voluntat de l'espòs, a casa de la malalta.

El governador negà al rector les forses que li demanà pera protegir l'assistencia del clero a l'enterrament. An aquest hi assistiren els socialistes y moltes dònes.

Se cobrí la caixa ab una bandera.

Se prengueren moltes precaucions.

COLISIÓ

Comuniquen de Tenerife que en Puebla de Matanzas la guarda civil intervingué en una colisió suscitada entre paisans.

Un guarda rebé una punyalada al pit y un paisà resultà mort.

PERIÓDICS DENUNCIATS

Han sigut denunciats els periòdics «La Correspondencia Militar» y «El Correo Español».

PERA LES VÍCTIMES DE LA GUERRA

La Junta de dames encarregada de recullir y repartir socors a les families de les víctimes de la guerra ha facilitat aquesta nota oficiosa:

«Acabada la campanya del Rif y efectuada la repatriació de la major part de l'exèrcit d'operacions, l'Associació ha disposat que a les families de quants se morin fins a últims de janer de resultes de malalties contretes en la campanya, se les socorrerà en la forma efectuada durant la guerra, y a les families dels que morin durant el mes vinent se'ls hi senyalarà un donatiu de 250 pessetes y de 325 a les viudes, ab un aument de 40 pessetes per cada fill que deixin al morir.

»A primer de mars tindran dret a socor els que en lo successiu siguin ferits o perdin la vida. Aquests deixaran a llurs families el dret de percibir la quantitat del primer y segon socors igual a la que ara's distribueixi.

»Els beneficis acabaran quan la Junta dongui comptes al terme de sa misió.»

D'ELECCIONS

Els republicans y socialistes han designat als senyors Galdós, Iglesias y Romero pera que dirigeixin els treballs electorals de la coalició republicana socialista en tota España, en les properes eleccions legislatives.

PERA EN NOEL

S'ha reunit la Junta directiva de l'Ateneu pera pendre importants acords encaminats a obtenir la llibertat de l'escriptor Eugeni Noel.

ROBO EN UN TREN

Entre les estacions d'Almansa y Albacete una senyora que ocupava un departament en el tren correu d'Alacant ha estat víctima d'un robo.

Mentres dormia, un desconeguT se li apoderá d'un sac de má en el que hi duia moltes joies.

LA REBUDA DE LES TROPES

Se fan molts preparatius pera rebre als batallons de cassadors de Madrid, Barbastro y Figueres, que tornen de Melilla.

Les cigarreres presenciaran la desfilada en els obeliscs del Dos de Maig.

«El Automóvil Club» formarà part de la Comitiva ab automóbils.

Els veterans de la guerra d'Africa, han demanat lloc en la cerimonia.

Els gremis hi aniran ab sos estandarts.

Els Círcols de Belles Arts y de l'Unió Mercantil dedicaran coronas de plata a les banderes dels batallons.

Se construiran tribunes públiques.

Davant del monument als héroes del 2 de Maig s'hi construirá un arc de fullatge y els artistes del teatre Apolo ocuparan una tribuna que's construirá davant del teatre, y les actrius dedicaran rams de llorer a les banderes dels batallons.

El regiment de llansers de la Reina el comanará el tinent coronel, doncs el coronel actual no estigué a Melilla.

A LEGANÉS

El rei ha anat a Leganès, ont hi estan allotjats els batallons repatriats que han d'entrar prompte a Madrid.

Ha revistat les forses acompanyat del ministre de la Guerra, del general Ríos y del seu quarto militar.

Les forses d'Arapiles, Figueres, Barbastro y Madrid desfilaren pel davant del monarca.

Don Alfons parlà ab alguns moros que venen ab les tropes.

Ha regnat molt d'entusiasme.

Després se n'anà a Carabanchel, ont hi ha els regiments de les Navas y de Llerena.

Donà algunes encaixades de mans an alguns moros.

Junt ab son seguici ha tornat a Madrid a la tarda.

AUTOMÓBIL VOLCAT

A la carretera del Pardo ha volcat un automòbil.

Han resultat ferits un senyor y una senyora que l'ocupaven, sortint de l'accident sense cap dany, una filla d'aquells y el chauffer.

S'ignoren les causes del volc

VISITA

Han visitat al senyor Moret alguns correligionaris pera parlarli d'assumptes electorals.

DELS NOMENAMENTS

Segueixen fentse molts comentaris sobre'ls nomenaments que provablement firmarà'l rei el divendres vinent.

Es inexacte que's firmin nomenaments de senadors vitalicis.

UNES FULLES

Avui han circulat per Madrid unes fulles ab aquest epígraf «Als oficials y als soldats».

No telegrafiem el seu contingut, perquè segurament la censura no'ls deixaria passar.

EL REI Y EN TOVAR

El rei ha conferenciat extensament ab el general Tovar, que acaba d'arribar de Melilla.

ELS REIS

Els reis han assistit al banquet y al ball que ha tingut lloc a l'embaixada de Anglaterra.

EN LA CIERVA

Malgrat els amics del senyor La Cierva ho neguin, se sab que'ls senyors Maura, Sampedro, Osma, Besada, Sánchez Guerra y Dato, estan disgustadíssims ab en La Cierva, per la carta que aquest enviá a «La Epoca».

El senyor Maura l'ha cridat a l'ordre, indicantli que s'abstingui de fer certs actes polítics.

MÉS REGISTRES

Diuen de Guadix que ahir el jutge senyor Zurbano anà al poble de Calahorra visitant algunes finques del duc de Benavente y dels marquesos de Lombay, especialment la masia nomenada de Zenet.

Se feu un registre, obrintse algunes habitacions que estaven fortament tancades, trobantse en una d'elles diverses eines pera fabricar moneda falsa y trossos de metall retallats.

El jutge s'incautà de tot.

Interrogà an alguns pagesos que digueren que desconeixien l'existencia de tot lo trobat.

LA REPATRIACIÓ

Málaga. — Ha fondejat el «Cataluña» y després el «Villarreal».

Aquest darrer trobantse a 34 milles de Melilla sofrí averies en el tubu generador, essent auxiliat pel «Cataluña».

Això retrassà la seva arribada, lo qual produí la natural inquietut a Càdiz, que feu més grossa l'alegria quan arribaren.

Ab ells torna a la Península la Comissió que anà a estudiar el plànol de fortificacions.

A les nou del matí ha comensat el desembarc.

CATALUNYA

DE TORTOSA

Don Hilari Ayuso, advocat, republicá y excandidat de la diputació en Corts per Tortosa, ha escrit als seus correligionaris del districte renunciant a la quefatura dels federals de la localitat y desistint de presentar la seva candidatura en les vinentes eleccions, pera no donar motiu a dissidencies entre republicans.

DE MELILLA

D'ALUCEMES

Melilla.—Comuniquen d'Alhucemes que anaren a aquella plassa alguns cabos de cábila del poblat de Stamá y Tafrat pera entregar les penyores que'ls hi foren imposades pel general Marina, com a condició indispensable pera obtenir el perdó.

Els cabilenys de Sibuca han designat una comissió que anirá aviat a Alhucemes pera formalisar la seva missió.

Aumenten les tranzaccions entre'ls moros y la plassa. Avui hi ha hagut mercat, que ha estat animadíssim, advertintse una petita alsa en el preus.

EXTRANGER

CONTRA M. HERVÉ

París. — El jutge M. Joliot ha convocat avui a M. Gustau Hervé y al gerent de «La Guerra Social», M. Auroy, inculpats d'excitació a l'assassinat y apologia d'un fet calificat de crim, a conseqüencia de un article de M. Hervé, preconisant el sabotatge dels agents de policia, a l'exemple de l'apache Liabens.

Els dos acusats s'han presentat a les tres.

M. Hervé ha dit al jutge que sols parlaria davant dels jurats.

M. Auroy ha fet la mateixa declaració.

UN DONATIU

Bruseles. — El rei Albert de Bélgica ha decidit consagrar a la caixa de pensions dels exagents congolesos una gran part de les anyalitats que Bélgica té de posar a la disposició del sobirá, segons l'acte d'ocupació del Congo.

NOU TRIOMF DEN PAULHAN

Los Angeles. — M. Paulhan ha efectuat un viatge d'anada y tornada a Arcadicity, o siguin quatre milles de recorregut, mantenintse a una alsaria constant d'uns 700 metres.

Hi ha invertit 63 minuts.

LA QÜESTIÓ CRETENCA

Constantinopla. — Els periódics anuncien que'l Govern otomá enviará la setmana próxima a les potencies protectores de Creta la resposta a la nota del 11 de desembre y insistirá en que la qüestió cretenca sigui resolta definitivament.

El ministre de la Guerra ha desmentit oficialment el rumor segons el qual existeixen divergencies d'opinió entre'l general de divisió Imhorf y els oficials turcs.

ALEMANYA Y TURQUIA

Constantinopla. — Telegrafien de Constantinopla que l'entrega a les autoritats consulars alemanyes del súbdit alemany Rosper, que matá a Senes a un agent de policia turc, ha causat en aquella localitat una penosa impresió.

Els membres del tribunal de Senes han presentat la dimissió y a Salónica s'ha organisat un míting pera protestar contra la citada resolució.

Aquestes manifestacions de protesta obligaren al ministre de Justicia a donar tot seguit una contra-ordre.

Davant de aquest cambi de conducta, l'embaixador d'Alemanya ha dirigit una nota a la Sublim Porta, en la qual se reclama l'observancia dels drets garantisats en els tractats.

MORT D'UN DIPLOMÁTIC

París. — Ha mort el ministre plenipotenciari de Grecia a París, causantli la mort un atac d'uremia, malaltia de la que ja sofria feia alguns dies.

El ministre Delajanni, que representava a son país desde fa vintiquatre anys, era un diplomátic molt hábil y molt prudent, havent tingut repetides ocasions en tot aquest temps pera defensar els interessos grecs a Fransa.

LES ELECCIONS ANGLESES

Londres. — Els datos electorals coneguts fins ara donen el següent resultat: 120 unionistes y 156 ministerials, dividits aquests en la següent forma: 97 lliberals, 30 nacionalistes y 29 laboristes.

Els ministerials han guanyat 10 llocs y n'han perdut 52.

MORT D'UN PINTOR

Roma. — El pintor Vallès ha mort en la major miseria.

No feu fortuna; no podé ocupar els alts càrregs que se li oferiren, per negarse a abandonar la nacionalitat espanyola.

VISITA REGIA

Berlín.—El rei Albert de Bèlgica y la seva esposa han anunciat oficialment la visita a les Corts de Berlín y Munich, pera setembre pròxim.

ASSAMBLEA ACCIDENTADA

Lisboa.—L'assamblea del partit regenerador ha resultat molt accidentada.

Se dividí en dos grupus, elegint cada un un quefe.

L'únic acord general que's prengué fou el de combatre rudament al partit progressista.

L'ENSENYANSA LAICA

París.—A l'acabar son discurs en la Cambra francesa dels diputats digué'l ministre M. Doumergue que no es l'ensenyansa laica, sinó la lliure la tendenciosa, inexacta y falsa y combaté l'influensia cristiana del capellá en la familia.

Afegí que l'Estat deu preocuparse de l'instrucció dels nens, que són futurs ciutadans de la República y que aquesta deu també defensarse, afirmant que'ls republicans, dividits desde altres punts de vista, estan d'acord en defensar l'escola laica y la República com llegítimes conquestes de la revolució.

ACCIDENT TRAMVIARI

París. — Telegrafien de Tiflis que un cotxe del tramvia ha volcat a conseqüencia d'una averia que ha sofert el fre.

Hi han hagut set morts y 11 ferits de gravetat.

EL CAID CHECHA

París. — Informes particulars de Lalla Marina diuen que'l caid de la cábila de Quebdana, Hamed Checha, afecte a la causa d'Espanya, estigué, el divendres darrer, en dita regió acompanyat de dos oficials pertanyents als cossos d'enginyers y artilleria, de guarnició a Melilla, pera comprar cavalls destinats a les forses indígenes del Cap d'Aigua.

Cridá molt l'atenció el Checha perqué duia al pit la creu de segona classe del mèrit militar ab distintiu roig que li concedí el Govern espanyol.

UN ALTRE COMETA

París. — L'astrónom de Drake, Amadeu Johanneburg, va observar ahir entre'ls 5 y 10 graus Sud Sud-Est un nou cometa brillantíssim que s'apropava a la terra ab extraordinaria velocitat y una brillantor tant intensa que se l'estigué veient perfectament fins després de l'auba.

Diu que es probable que sigui visible a Europa.

Se presenta en les mateixes condicions que'l gran cometa d'Halley.

INONDACIONS A FRANSA

París. — De resultes dels darrers temporals han quedat inondades algunes regions.

UN SABI, IRONISTA

París.—El doctor Cadet ha publicat un article en un diari proposant que s'obrin càtedres pera ensenyar als «apaches» a utilisar els anestèsics.

Así aquells podrien lograr els seus propòsits sense necessitat d'assassinar a les seves víctimes.

Diu que'l diari «Le Matín», se tindria de titular «L'Apache Ilustreé».

MÉS DE LES ELECCIONS ANGLESES

Londres.—Els darrers resultats són:

Unionistes, 105; lliberals, 83; nacionalistes, 28, y laboristes, 18.

Entre'ls elegits hi figura l'almirall Beresford que ha derrotat al subsecretari del ministeri de les Colonies.

INCENDI DEL SENAT TURC

Constantinopla. — Un terrible incendi ha destruit el palau del Senat.

Aquell s'inicià a conseqüencia de l'explossió d'un calorífer.

Com que regnava un fort vent s'apoderá de l'edifici en menys d'una hora.

Hi han alguns ferits.

CALENDARIS Y ALMANACS

De la fábrica de galetes, confiteria y bombons de don Josep Creus Selva, hem rebut un vistós cartell de fulla diaria, la tarja del qual en colors y relleus, es de molt bon efecte.

ESPECTACLES

TEATRE PRINCIPAL. — Avui, dijous, tarda a tres quarts de cinc, representació popular ab rebaixa de preus de

Educació de Príncep

creació admirable de la eminent artista

Margarida Xirgu

Vespre, a tres quart de nou, funció organisada pels estudiants de l'Universitat de Barcelona.

Joventut de príncep y La cuerda lloja

Demà, divendres, no hi ha funció pera donar lloc a l'assaig general de

EL REDEMPTOR

de Santiago Rusiñol.

Dissabte, vespre, a un quart de dèu, estrena de

EL REDEMPTOR

GRAN TEATRE DEL LICEU. — Avui no hi ha funció. Demà, divendres, 1.ª de «Faust». Dissabte, 3.ª de «Terra bassa». Diumenge, tarda, 4.ª de «Terra bassa».

TEATRE CATALÀ ROMEA.—Avui, a dos quarts de quatre, tarda, darrer dijous del drama històric «La Cort de Lluis XIV». Nit, a les nou, Tertulia Catalanista, «L'encís dels 18 anys», «La mà de l'home», «Gent d'ara», «L'eterna qüestió». Demà, primer divendres blanc de la Joventut tradicionalista: «Gent d'ara», «Flors y Violes».

TEATRE TÍVOLI. — Avui, dijous, gran matinèe de moda: primer, Cinematògraf; segon, la òpera en tres actes «Marina», per les senyores Benito, Babero y els senyors Farràs, Cortines, Mestres, Calis y chor general. El tenor senyor Farràs es una veu hermosa que triomfarà en son debut. Tercer, Cinematògraf. Preferencia ab entrada, 1'50 pessetes; de platea, 1. Entrada general, 35 cèntims. Nit, a les nou: primer, cinematògraf; segon, «El amigo del alma»; tercer, «Flirt Pensión»; quart, «El arte de ser bonita». grandiós èxit. Preferencia ab entrada: 2 pessetes; de platea: 1'50; entrada general: 50 céntims. Demà, tarda, vermouth: «El amigo del alma». Nit, estrena «La fiesta del anillo».

TEATRE DE NOVETATS. —Gran espectacle de cinematògraf y atraccions de primer ordre. Avui, dijous, les atraccions de gran èxit, la «troupe» àrabe Mustafà, composta de sis persones; els excèntrics músicals, «Les Noe», y el popular clown «Si, Si», ab els seus gossos amaestrats; noves pel-lícoles. — Seccions contínues desde dos quarts de sis de la tarda, y desde dos quarts de dèu nit. Butaques gratis; entrada; 25 céntims.

ELDORADO (TEATRE CATALUNYA). — Companyia cómica Balaguer Larra. — Avui, dijous. — «Los incasables», la comedia en dos actes «Doña Clarines» (nova de gran èxit); «El agua milogrosa». A les nou. Demà, divendres, dia de Moda. «El flechazo»; «El baile de la duquesa» y «La señorita se aburre».

TEATRE GRANVÍA. — Companyia de sasuela. Grans plens. Diumenges de moda. Diumenge, 25, grans funcions. Tarda, a les tres, sis actes, dues sarsueles: primer, «La canción del náufrago» (3 actes); segon, «Los diamantes de la corona (3 actes); ¡6 actes, 6! Nit, hermós programa, benefici y despedida del primer actor Güell, Güell, Ricard Güell, Güell, Güell, qui, abans d'embarcar cap a Amèrica, pera aont surt el dia 26, vol donar un adéu al públic de Barcelona al teatre Granvia, son teatre predilecte, aont va comensar sa carrera artística; ¡a riure! ¡a riure! Programa: 7 actes, 7. Primer, debut de una notable tiple, la senyora Garnier, ab la sarsuela «La Traviata» (4 actes); segon, la sarsuela «Moros y cristianos», prenenthi part el beneficiat senyor Güell; tercer, estrena del monòleg ab el títul de «¡¡¡Adiós Barcelona!!!», escrit per Güell, representat per Güell, y Güell donarà l'últim adéu al públic barcelonès, aont està agrait; quart, la sarsuela predilecta del beneficiat «Lohengrin», de la que fa una gran creació. Preus, tarda y nit: butaca preferencia fins la fila 10, 2'20 pessetes; en les butaques restants, 1'65; circulars, 1'10; entrada, 55 cèntims, timbre inclòs. Se despatxa de onze a una y de quatre a set. Al Granvia a riure, al Granvia.

TEATRE NOU. — Avui, dijous, a les quatre, «La viuda mucho más alegre»; a les cinc, «La viuda alegre», per la senyoreta Casola. A les nou, despedida de Esperansa Marín y Pep Viñas, que se'n van a l'Amèrica: primer, «El diablo con faldas»; segon, «La señora de barba azul»; tercer, «Abreme la puerta», èxitàs; quart, «La viuda mucho más alegre», ab la qual se despedeixen la Marín y en Viñas. Demà, tarda, no hi haurà funció pera donar lloc a l'assaig general de «Los perros de presa», que s'estrenarà la nit, debutant Julia Gomez y Pep Bergés. Se despatxa a comptaduria.

TEATRE SORIANO

AVUI, DIJOUS, INAUGURACIÓ

Totes les tardes a dos quarts de quatre, a les cinc y a dos quarts de set, seccions senzilles y continues.

10 céntims entrada, 10

20 céntims butaca, 20

A dos quarts de quatre de la tarda d'avui primera secció, 10 cèntims

1. 1,000 metres de pelícoles 1,000.
2. «Los pícaros celos».

A un quart de sis, segona secció, 10 cènts.

1. 1,000 metres de pelícoles, 1,000.
2. «Las bribonas».

A dos quarts de set, senzilla, 10 cèntims

1. 1,000 metres de pelícoles, 1,000.
2. «El pobre Valbuena».

NIT, A LES NOU, SECCIÓ DOBLE

Entrada, 25 céntims

Butaca, 60 cèntims

1. 1,000 metres de pelícoles, 1,000.
2. «La patria chica».
3. «Si las mujeres mandasen».

Nota.—Les pelícoles se posaran al principi, als entreactes y al final, a fi de que aquests no siguin llargs y el públic se distregui més y millor.

Altre.—La setmana pròxima, estrena de

LA VIUDA MILLONARIA

vaudeville en dos actes y de gran èxit a París.

Al Soriano!!! Al Soriano!!! Al Soriano!!!

que's l'espectacle més barato de Barcelona

TEATRE SALA IMPERI.— Avui, dijous, tarda, a les cinc. Butaques: 1 pesseta: general: 30 cèntims. Primer, la sarsuela en dos actes, dos, «El húsar»; segon, «Las bribonas», per Conchita Ledesma; tercer, «Les Mingorance», ab son original tango de gran rialla. «¡Apa, apa noi dígali que vingui!»; quart, l'hermosa Conchita Ledesma. Nit, a dos quarts de dèu: primer, «Lo somni de la Ignoscencia»; segon, «Gigantes y cabezudos»; tercer, «Las barracas», per l'hermosa Conchita Ledesma; quart, «Les Mingorance», ab son grotesc y graciós tango; quint, Conchita Ledesma, creadora del garrotín cantat y ballat. Dissabte, estrena en aquest local de la sarsuela dels germans Quintero, «El patinillo». La setmana vinenta «La gatita blanca», per la genial y bella Conchita Ledesma. Ric vestuari, decorat nou y exprofés, magnífica y sorprenent presentació.

TEATRE ESPANYA. —Temporada de Carnaval y Quaresma.— Companyia de sarsuela de genre xic, dirigida per l'aplaudit primer actor, Estanislau Guirò. Inauguració de la temporada el dissabte, 22 de Janer.

GRAN TEATRE ESPANYOL.— LIRIC CATALÁ. Avui, dijous, inauguració de la temporada. A les nou: primer, «Pèrmetim» (un acte); segon, «La Santa Espina» (tres actes), nou decoracions noves de Ros y Güell, luxós vestuari. Hi assistirà l'autor don Àngel Guimerà. Demà primera representació de «Els gendarmes». Dissabte no hi haurà funció. Hi haurà ball de disfresses.

Concerts

Palau de la Música Catalana

Diumenge, 23 de janer, a les quatre tarda:

Gran concert pel

Orfeó Catalá

Director: Lluis Millet. Programa extraordinari. Tres primeres audicions en concert públic. Localitats, de dia al magatzem de música Dotesio, 1 y 3 Portal de l'Angel. Pels socis de l'Orfeó ab condicions especials, de 9 a 11 nit, al local social.

GRAN CAFE-RESTAURANT DE NOVETATS. — Tots els dies grans concerts vocals y instrumentals.

DIVERSIONS PARTICULARS

MUNDIAL PALACE.—Concert tots els dies. Coberts desde pessetes, 3'50. Els divendres bouillabaise. Dissabte, menú corrent y vegetarià

Botlletí comercial

19 de janer de 1910

Moviment de Borsa

BORSA DE BARCELONA

COTISACIÓ OFICIAL

	Operacions	Diner	Paper
Londres 90 dies	00'00	26'52	00'00
Londres xec	27'04	00'03	27'03
Paris xec	7'00	00'00	7'30
Madrid y plasses bancables a 8 dies vista	0'30	0'00	0'00
Fondos públics			
Deute Interior 4 0/0 fi de mes	85'275	86'225	86'25
Deute Interior 4 0/0 fi pròxim	00'000	00'00	00'600
Deute Inter. comp. S. A 4 0/0	87'10	00'00	00'00
Deute Inter. comp. S. B 4 0/0	87'05	00'00	00'00
Deute Inter. comp S. C 4 0/0	87'00	00'00	00'00
Deute Inter. comp. S. D 4 0/0	86'20	00'00	00'00
Deute Inter. comp. S. E 4 0/0	86'15	00'00	00'00
Deute Inter. comp. S, F 4 0/0	00'00	00'00	00'00
Deute In. comp. S. G y H id.	87'10	00'00	00'00
Deute Inter. en diferts. S. 4 0/0	86'10	00'00	00'00
Deute Amortizable c. S. A...	102'50	000'00	000'00
Deute Amortizable c. S. B...	10[illegible]'30	000'00	000'00
Deute Amortizable c. S. C...	10[illegible]'20	000'00	000'00
Deute Amortizable c. S. D...	10[illegible]'20	000'00	000 00
Deute Amortizable c. S. E...	102'15	000'00	000'00
Empréstit municipal. 4 1/2 0/0	00'00	00 00	00'00
Empréstit munic. 1.er maig de 1903 y mars 1904, 4 1/2....	00'00	00'00	00'00
Empréstit munic. 1.er janer y 1.er juliol 1908—S. A, By C	94'85	94'75	95'00
Empres. Munic. Bonos Ref..	93'75	93'75	94'00
Obligacions comptat			
F.C. Nord Villalba a S.	00'00	96'15	96'53
F, C. esp. Almansa a Valencia y Tarragona	000'00	000'00	000'00
F. C. Oscar a Fransa y altres linies (4 0/0)	98'55	98'50	98'75
F. C. y Mines Sant Joan	00'00	82'25	82'50
Tarragona a B. y F.	60'35	60'00	60'25
Madrid a Saragossa y a A....	000'00	105'00	105'25
M. a S. Serie B. núms. 1 al 150.000	103'50	103'50	103'75
M. a S. Serie C. núms. 1 al 150,000	96'65	96'50	96'65
Madrid a B., Reus a Roda...	00'00	58'50	59'00
Almansa a V. y T. adherides.	00'00	61'25	61'75
Medina a Za.ª y Ore, a Vigo.	49'00	48'75	49'00
» » prior. s. G. y H.	77'50	77'00	77'50
Mad. a Các. Port. y O. d'Esp.	000'00	102'50	103'00
» » » » 3.ª serie	93'75	93'50	94'00
Vasco-Asturiana	000'00	105'00	106'00
Companyía General Trav...	94'50	94'25	94'75
Companyía Barcel. Electrici.	000'00	103'00	103'50
Companyia Barcel. Electrici.	00'00	94'00	94'50
Companyia Transatlàntica...	00'00	00'00	000'00
Canal d'Urgell	00'00	00 00	00'00
Comp. Gener. Tabac. Filipi	00'00	100'00	100'50
General sucrera d'Espanya..	00'00	89'50	90'00
Por de Barcelona emp 1903	000'00	107'00	107'25
Comp. Anòª «El Tibidabo»	00'00	00'00	000'00
Accions fi de mes			
Banc Hispà-Colonial	168'60	000'00	000'00
Catalana General de Crèdit.	00'00	00'00	00'00
F. C. Medina a Z. O. V.	00 00	00'00	00'00
F. C. N. d'Espanya	81'55	81'50	81'55
» Madrid Saragossa a Alacant	94'15	94'10	94'15

BORSÍ DEL MATÍ

Informació de la casa Fills de F. Màs Sardà. Rambla del Mitg, 20.

	Obre	Tanca
Interior fi mes	86'06	86'10
Alacants »	93'85	93'95
Nords »	81'15	81'20
Orenses »	—	—
Colonials »	—	—

BORSÍ DE LA TARDA

Informació de la casa Fills de F. Màs Sardà. Rambla del Mitg, 20.

	Obre	Tanca
Interior fi de mes	8[illegible]'23	8[illegible]'07
Alacants »	94'10	94 10
Nords »	81'55	81'50
Orenses »	00'00	00'00
Colonials »	00'00	00'00

CAMBI DE MONEDES

Informació de la casa Fills de F. Màs Sardà. Rambla del Mitg, 20.

Alfonso	6'90 per 100
Isabel	9'90 » »
Unses	0'90 » »
Or de 4 duros	6'40 » »
Or de 2 y 1 duros	4'90 » »
Dollars	9'90 » »
Francs	7'00 » »
Marcs	130'00 » »
Lliures esterlines	26'80 ptas.

Societats y Ferrocarrils

COMPANYIA DELS FERROCARRILS DE M. S. A.—Kilometres en explotació: Xarxa antiga, 2,927. Xarxa catalana, 723. Tota la Xarxa, 3,650.

Ingressos dels dies 21 al 31 de desembre.

	1909 Ptes. Cs.	1908 Ptes. Cs.	Diferencia Ptes. Cs.
Xarxa ant.	2.340,439'96	2.208,911'39	131,528'57
Xarxa cat.	1.037,703'50	860,948'27	176,755'23
Totals	3.378,143'46	3.069,859'66	308,283'80

Ingressos desde 1 de janer al 31 de desembre:

	1909 Pts. Cs.	1908 Pts. Cs.	Diferencia Pts. Cs.
Xarxa ant.	84.157,273'28	84.005,075'88	152.197'40
Xarxa cat.	29.146,168'31	29.545,398'35	399.230'04
Totals	113.303,441'59	113.550,474'23	247'032'64

Barcelona, 19 de janer de 1910. — El secretari del Comitè, *Josep Blanch.*

Plassa de Barcelona

CAFÈS Y SUCRES

Informació de la casa E. Gaissert, Princesa. 54

El Havre 19 janer — Cafè (good average)

	Obre	Tanca
Mars	47'25	00'00
Maig	47'00	00'00
Juliol	46'75	00'00
Setembre	46'25	00'00
Sostingut		

Nova York 19 janer — Cafè (Tipu núm. 7)

	Obre	Tanca
Mars	—	6'80
Maig	—	6'85
Juliol	—	6'95
Setembre	—	6'95
Sostingut		

Hamburgo 19 janer — Sucre (Base 88 per 100)

	Obre	Tanca
Janer-Mars	12'87	00'00
Maig	13'00	00'00
Agost	13'20	00'00
Ocbre-Dbre	11'15	00'00
Sostingut		

París 19 janer — Sucre (núm. 3.)

	Obre	Tanca
Janer.	30'25	00'00
4 Mars.	36'62	00'00
4 Maig.	37'00	00'00
4 Ocbre.	32'12	00'00

Londres 19 janer — Sucre (Base 88 per 100)

	Obre	Tanca
Maig.	12 1/1 0/0	00/0 0/0
Setbre	13/1 0/0	00/0 0/0
Sostingut		

COTONS

Informació del "Centro Algodonero de Barcelona."

Liverpool 19 janer

	Anterior Tanc	Anterior Obre	Avui Obre	Avui Tanca
Disponible	7'61	0'00	7'59	0'00
Janer-Febrer	7'36	7'31	7'40	0'00
Mars-Abril	7'39	7'33	0'00	0'00
Maig-Juny	7'42	7'38	0'00	0'00
Juliol-Agost	7'41	7'35	7'46	0'00
Octubre-Novembre	6'60	6'56	6'63	0'00

Alexandria 19 janer

	Obra Anterior		Obra Avui	
Mars	25	3/16	25	1/2
Novbre	21	1/16	21	3/16
Ferm				

New York 19 janer

	Anterior Tanca	Avui Obre	Avui 2on Tel
Disp.	13'85	00'00	00'00
Jan...	13'63	00'00	00'00
Mars	13'64	13'99	00'00
Maig.	13'78	14'04	00'00
Juliol	13'80	14 00	0'000
Set.	12'76	00'00	00 00
Obre	12'46	12'61	00'00

New Orleans 19 janer

	Anterior Tanca	Avui Obra
Disponible	15 0/0	00'00
Janer	13'58	00'00
Mars	13'79	00'00
Maig	14'05	00'00
Juliol	14 21	00'00
Octubre	12'50	00,00
Sostingut		

Arribades als ports dels Estats Units. — 24,000 bales contra 50,000 al mateix dia de l'any anterior.

Preus corrents dels cotons en rama, donats per la Junta Sindical del Colegi de Corredors Reials de Comers, d'aquesta Plassa, en pessetes els 50 kilos, nota valor al comptat.

Procedencies	Middling fair	Fully good midd.	Good Middling
New-Orleans-Texas	213'0 a 215'0	209'0 a 211'0	207'0 a 209'0
Altres ports	211'0 a 213'0	208'0 a 210'0	206'0 a 208'0

OLIS D'OLIVA

Informació de la casa J. Rejàs.

Dia 19 de janer

Andalús nou, nou a 110'00 pessetes; Andalús vell a 122'50; Tortosa, de 130'00 a 140'00; Baix Aragó de 145 00 a 150 00.

Preus per duros els 100 kilos fora consums.

Arribades pels molls y estacions el dia d'ahir.

Estació del Bogatell, 5,000 kilos.

Estació de Vilanova, 10,000 kilos.

Estació del Nord, 0,000 kilos.

OLIS REFINATS

En caixes de 6 cantis de 4 litres:

Regás Extraverge, a 8:50 pessetes cada llauna.

Regàs superfi, a 7'50 id. id. id.

La Trompeta, a 6'50 id. id. id.

TURTÓS

Informació de la casa Tomàs y Josep Oriella.

Turtó de coco 17 a 18; turtó de llinosa de 22 a 23; turtó de sèsam de 17 1/2 a 18 1/2; turtó de cacauet de 18 1/2 a 19 1/2.

METALLS

Informació de la casa Thomas Morrisson and C. Plassa Palau, 15. Bilbao y Huelva

Londres 18 janer

		Lliu.	Schel.	Pen.
Coure....	Standard	60	13	9
»	Id.	61	2	6
»	Best Selected	65	5	—
Estany....	G. M.	146	10	—
»	Id. 3 mesos	148	—	—
»	Anglès	147	—	—
Plom....	Espanyol	13	15	9
Ferro....	Escocès	—	58	—
»	Middlesbro	—	52	—
»	Hematitas	—	64	6
Accions..	Riu Tinto	77	5	—
» ..	Tharsis	6	7	6
Exterior..	Espanyol	95	—	—
Plata...		—	24	1/2
Cambi a 3 m/f		—	—	—

OBSERVACIONS ATMOSFERIQUES

L'Observatori Meteorològic de l'Universitat anotà ahir els següents datos:

Hores de observació	Baròmetre nivell mar	Tempera.ª a l'ombra	Direcció del vent	Humitat ativa	Clase de núvols	Quantitat de núvols
9 m.	765'05	12'0	NO	74	CKS	0'9
3 t.	763'03	18'8	NNO	40	CS	0'2

En les 24 hores	Temperatura Màxima	Temperatura Mínima	Velocit. del vent	Aigua evaporada	Pluja en milim.
	Sol 28'5	Omb. 9'8	744	4'23	0'00
	Omb. 19'2	Refl. 7'9			

Sortida del sol: 7 h. 13 m.—Se pon: 4 h. 52 m.

Imprempta y estereotipia. Fortuny, 2, ter.

Els vòmits, cor agre, ardors, inapetencies, pesadesa, bilis y dolors de l'estómac, cintura y esquena, etc., desapareixen al següent dia d'usar el

Estómago Artificial

o Polvos del Dr. Kuntz

Desapareixen en tres dies les dispepsies, gastralgies y catarros gàstrics, com ho certifiquen milers de curats.

De venda en totes les farmacies y drogueries y en el dipòsit de la Rambla de les Flors, número 1

Recomendada por los más eminentes profesores y médicos en las

Catarros bronquiales crónicos, Influenza, Escrófulas

Enfermedades pulmonares, Tos convulsiva.

Sirolina aumenta el appetito y el peso del cuerpo, calma la tos y la espectoración.

Advertencia: Existen falsificaciones ineficaces! Para obtener buen resultado examinar bien que en cada frasco esté indicada nuestra marca especial „Roche" y pedir siempre SIROLINA ROCHE.

„Roche." De venta en todas las farmacias. Frasco .... ptas. 5

F. Hoffmann-La Roche y Co.

Basiléa (Suiza), Grenzach (Alemania).

REPRESENTANTES Y DEPOSITARIOS EN ESPAÑA: Alfredo Riera é Hijos, Napoles 166, Barcelona. (Nombre registrado).

Ideal Braguer Brú

Curació radical garantida de l'HERNIA.-Alivi y contenció instantània — El millor de tots els coneguts —

No compren sense visitarme abans la meva vitrina-aparell ab preus marcats

CONSULTA GRATIS — — TRAFALGAR, 5, PRINCIPAL (PROP DE CORREUS)

Colegi de Sant Ramon

Director: JOAN ESPEL

Manso, 74, principal

ARVULS, ELEMENTAL Y SUPERIOR, DIBUIX Y CALIGRAFIA

PREPARACIÓ PERA L'INGRÉS A L'INSTITUT Y ESCOLA DE COMERS

Recomanats y mitg pensionistes

Classes diurnes y nocturnes

AIGÜES DE ROCALLAURA

BICARBONATADES, MAGNÉSIQUES, LÍTIQUES, VARIETAT ESTRONCIANICA

Curació garantida de la ALBUMINURIA — DIPÓSIT Rosselló, 202; Barcelona

MOBLES DE A. DIRAT

Exposició permanent de dormitoris, menjadors, despatxos, salons, etc.

Grans magatzems ab 12 portes. Mendizàbal número 50, y Sant Pau 50, 52 y 54.

BODES Y BATEIGS

Gran assortit y varietat de capses y bossetes a preus econòmics. Venda a l'engrós y menuda.—FÁBRICA Y DESPATX: 38, SANT PAU, 38

EL EXPLORADOR

BASAR DE CALSAT

DE TOTES CLASSES A PREUS REDUIT

83 - Hospital - 83

BOMBES Y TUBUS NOUS Y D'OCAISÓ SE VENEN Y LLOGUEN, GARANTITS Barbarà, 16

ESQUELES MORTUORIES

Se n'admeten en aquesta imprempta, fins a dos quarts de tres de la matinada.

Pianos y harmoniums de lloguer desde 10 pessetes al mes. Carrer del Bruc, núm. 7, entressol, primera.

MALALTIES DE LA BOCA

PASTILLES NIELK

DE CLORAT DE POTASSA COMPRIMIDA - Se venen en totes les farmacies

Eficasses contra les ANGINES, CRUP, RONQUERA, PUDOR DE L'ALÉ y INFLAMACIONS DE LA GOLA. — — Les **Pastilles Nielk** calmen la irritació produida per l'excessius ús del tabac y son indispensables a les persones que fan sofrir a sa gola un treball fadigós, especialment els oradors y cantants. — — Pera evitar imitacions y falsificacions y com a garantía de llegitimitat, exigeixis en cada capsa el segell (imprès en tinta roja) dels depositaris **I. Uriach y Comp., Moncada, 20 • Barcelona**